

**Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Toruniu**

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

ZA 2018 ROK

Toruń, marzec 2019 rok

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	4
II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W TORUNIU.	9
1. RADA NADZORCZA.....	9
2. ZARZĄD.....	10
III. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO.	13
1. WPLYWY.....	13
2. WYDATKI.....	15
3. WYNIK FINANSOWY.....	16
4. BILANS.....	18
IV. POMOC FINANSOWA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU NA ZADANIA PROEKOLOGICZNE.....	20
1. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ W FORMIE POŻYCZEK, DOTACJI I PRZEKAZANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH.....	20
2. UMORZENIA.....	29
3. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ W FORMIE DOPLAT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW PREFERENCYJNYCH UDZIELANYCH PRZEZ BANKI.....	31
V. EFEKTY EKOLOGICZNE UZYSKANE W 2018 ROKU W WYNIKU REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ DOFINANSOWANYCH PRZEZ WOJEWÓDZKI FUNDUSZ.....	33
1. OCHRONA WÓD.....	33
2. GOSPODARKA WODNA.....	36
3. OCHRONA POWIETRZA.....	38
4. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI.....	50
5. OCHRONA PRZYRODY.....	52
6. MONITORING STANU ŚRODOWISKA.....	57
7. EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	58
8. POWAŻNE AWARIE.....	61
9. POZOSTAŁE.....	63
10. WSPÓLNE MIERNIKI EFEKTÓW EKOLOGICZNYCH W DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU W TORUNIU I NARODOWEGO FUNDUSZU W WARSZAWIE.....	63
VI. KONTROLA WYKORZYSTANIA POŻYCZEK I DOTACJI PRYZNANYCH ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU.....	65
VII. INFORMACJA DOTYCZĄCA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ I KRAJOWEGO SYSTEMU ZIELONYCH INWESTYCJI (GIS).....	69
1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007–2013.....	69
2. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO 2013-2020.....	70
3. KRAJOWY SYSTEM ZIELONYCH INWESTYCJI.....	72

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1: Wykonanie planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu za 2018 rok.

Załącznik nr 2: Wykaz umów zawartych w 2018 roku.

Załącznik nr 3: Wykaz umów zawartych z jednostkami samorządowymi w 2018 roku.

Załącznik nr 4: Wykaz pożyczek umorzonych w 2018 roku.

Załącznik nr 5: Zestawienie zobowiązań z tytułu zawartych umów na 31.12.2018 rok.

I. Wprowadzenie.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, realizując zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wspierał finansowo w roku 2018 na terenie województwa kujawsko - pomorskiego przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska. Uchwalona *Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na lata 2017 – 2020*, jako główny cel Funduszu formułuje poprawę stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku w województwie kujawsko-pomorskim. Potencjał finansowy i organizacyjny (z uwzględnieniem potencjału kadrowego) Funduszu pozwala skutecznie wspierać działania na rzecz środowiska, gwarantuje wdrażanie programów europejskich oraz finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska.

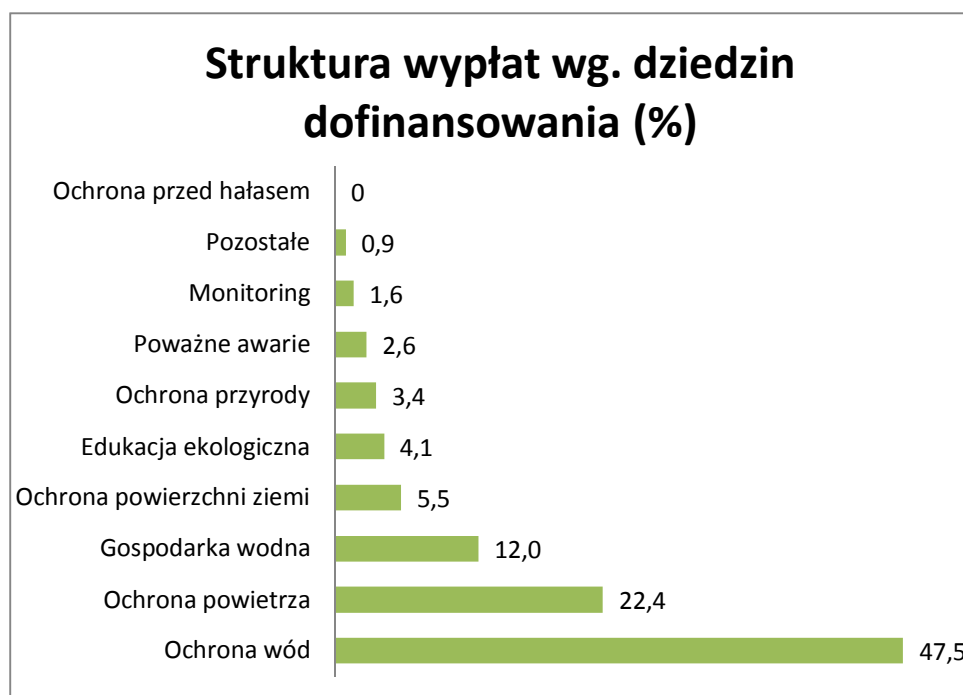
Wojewódzki Fundusz dofinansowywał zadania związane z ochroną środowiska zgodnie z *Listą przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2018 oraz Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu*. Działania Wojewódzkiego Funduszu koncentrowały się głównie na realizacji zadań wynikających z Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego oraz Programu ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

W roku 2018, w formie zwrotnej i bezzwrotnej pomocy finansowej wydatkowano łącznie 120 342 tys. zł, co stanowi 104% wielkości planowanej i 92,6% ogólnej kwoty wydatków. Kwota ta obejmuje wypłaty z tytułu umów pożyczek i dotacji zawartych w 2018 roku oraz w latach poprzednich, dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez banki na przedsięwzięcia proekologiczne i zwrot gminom utraconych dochodów.

Charakterystykę pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz w roku 2018 w podziale na dziedziny przedstawiają poniższa tabela i wykres:

Tab. 1

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wypłaconej pomocy (w tys. zł)			
		dotacje	pożyczki	ogółem	struktura (w %)
1	Ochrona wód	0	56 720	56 720	47,5
2	Ochrona powietrza	4 183	22 564	26 747	22,4
3	Gospodarka wodna	0	14 325	14 325	12,0
4	Ochrona powierzchni ziemi	3 087	3 512	6 599	5,5
5	Edukacja ekologiczna	4 838	66	4 904	4,1
6	Ochrona przyrody	4 101	0	4 101	3,4
7	Poważne awarie	2 414	736	3 150	2,6
8	Monitoring	1 883	0	1 883	1,6
9	Pozostałe	79	985	1 064	0,9
10	Ochrona przed hałasem	0	0	0	0,0
		20 585	98 908	119 493	100,00

Ponadto Wojewódzki Fundusz udzielił dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielonych przez banki w kwocie 758,3 tys. zł i zwrotu gminom utraconych dochodów w kwocie 91 tys. zł z tytułu zwolnienia z podatku od

nieruchomości gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie, będących własnością Skarbu Państwa, oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne. Łączna udzielona przez Wojewódzki Fundusz zwrotna pomoc finansowa wynosiła 98 908 tys. zł (82,2% ogółu udzielonej pomocy), natomiast bezzwrotna pomoc finansowa wynosiła 20 585 tys. zł (co stanowiło 17,1% ogółu udzielonej pomocy).

Wojewódzki Fundusz udzielił także pomocy w formie częściowych umorzeń pożyczek na łączną kwotę 3 111 tys. zł.

W roku 2018, podobnie jak w latach ubiegłych, dzięki środkom z Wojewódzkiego Funduszu zapewniano coraz skuteczniejsze warunki ochrony powierzchni ziemi oraz ochrony wód i powietrza przed zanieczyszczeniami. Znaczące środki pieniężne przeznaczono także na edukację ekologiczną.

Główną formę dofinansowania zadań proekologicznych w roku 2018 stanowiło finansowanie zwrotne w formie preferencyjnych pożyczek z możliwością częściowego umorzenia.

Pomoc w formie pożyczek w wysokości 98 908 tys. zł, ukierunkowana była głównie na:

- ✓ inwestycje z zakresu ochrony wód – 56 720 tys. zł, tj. 57,3% środków pożyczkowych,
- ✓ zadania z zakresu ochrony powietrza – 22 564 tys. zł, tj. 22,8% środków pożyczkowych,
- ✓ zadania z zakresu gospodarki wodnej – 14 325 tys. zł, tj. 14,5% środków pożyczkowych.
- ✓ zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi – 3 512 tys. zł, tj. 3,6% środków pożyczkowych.

W formie dotacji, w tym przekazania za pośrednictwem budżetu państwa środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym (pjb), wydatkowano 20 585 tys. zł z przeznaczeniem na:

- ✓ edukację ekologiczną – 4 838 tys. zł, tj. 23,5% środków dotacyjnych,
- ✓ ochronę powietrza – 4 183 tys. zł, tj. 20,3% środków dotacyjnych,
- ✓ ochronę przyrody – 4 101 tys. zł, tj. 20% środków dotacyjnych,

- ✓ ochronę powierzchni ziemi – 3 087 tys. zł, tj. 15% środków dotacyjnych.

W roku 2018 dokonano dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez banki na inwestycje proekologiczne, realizowane głównie przez osoby fizyczne. Dopłaty te wyniosły 758,3 tys. zł.

Udzielona przez Wojewódzki Fundusz pomoc finansowa stanowiła istotne wsparcie, zwłaszcza dla jednostek samorządu terytorialnego i przedsiębiorców (w tym m.in. spółek ze 100% udziałem gmin). Samorządy otrzymały 59,0% ogólnej wartości wsparcia, z czego finansowały głównie przedsięwzięcia z zakresu ochrony wód, ochrony powietrza i ochrony powierzchni ziemi. Przedsiębiorcy otrzymali 29,0% ogólnej wartości wsparcia finansując głównie przedsięwzięcia z zakresu ochrony wód, ochrony powietrza i ochrony powierzchni ziemi.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, realizując zadania wynikające z obowiązków i kompetencji określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, prowadził w roku 2018 gospodarkę finansową w sposób zapewniający jak największe wykorzystanie niepodlegających zwrotowi środków pochodzących z Unii Europejskiej, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną. Na współfinansowanie przedsięwzięć, które uzyskały dofinansowanie ze środków unijnych wydatkowano w 2018 roku 6 890 tys. zł.

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu osiągnął dodatni wynik finansowy w wysokości 17 305 tys. zł. Wartość majątku Wojewódzkiego Funduszu na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 410 142 tys. zł. Wyższy od planowanego dodatni wynik finansowy został osiągnięty m.in. na skutek zmniejszenia wydatków statutowych w postaci dotacji oraz mniejszej od planowanej wielkości umorzeń pożyczek. Zmniejszeniu o 800 tys. zł uległy również koszty działalności operacyjnej i finansowej.

Dzięki środkom Wojewódzkiego Funduszu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wykonano kilkaset przedsięwzięć proekologicznych i osiągnięto znaczące efekty rzeczowe i ekologiczne. Rozwiązano wiele problemów dotyczących ochrony środowiska na poziomie lokalnym i regionalnym.

Systematyczna poprawa stanu środowiska w regionie znajduje odzwierciedlenie w kolejnych rocznych *Raportach o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego*, sporządzanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

II. Działalność organów statutowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

1. Rada Nadzorcza.

Do dnia 1 czerwca 2018 r. Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu pracowała w następującym składzie osobowym, powołanym decyzją nr 13 Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2017 roku:

- Pani Agnieszka Chilmon - Przewodnicząca Rady Nadzorczej, wyznaczona przez Ministra Środowiska,
- Pan Paweł Zgórzyński – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Poszanowania Energii Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wyznaczony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Pan Adam Banaszak – Sekretarz Rady Nadzorczej, wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Pani Maria Dombrowicz - członek Rady Nadzorczej, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, wyznaczona przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
- Pan Karol Podgórski – członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko, wyznaczony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.

W dniu 30 maja 2018 roku Minister Środowiska decyzją nr 16 zmieniającą decyzję w sprawie powołania członków Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu powołał w miejsce Pana Adama Banaszaka nowego członka Rady Nadzorczej Pana Grzegorza Witkowskiego, wyznaczonego przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W roku 2018 Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu odbyła 9 posiedzeń i podjęła 158 uchwał, w tym między innymi w sprawach:

- uchwalenia Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2019,
- zatwierdzenia Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu na 2019 rok,
- zatwierdzenia rocznego Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2017 oraz rocznego Sprawozdania finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2017 i jego przedłożenia Zarządowi Województwa Kujawsko–Pomorskiego oraz Ministrowi Środowiska,
- zatwierdzenia Programu usuwania azbestu z obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych przez nawałnicę w sierpniu 2017 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – II etap,
- zatwierdzenia Programu priorytetowego Ochrona bioróżnorodności poprzez działania na rzecz zwiększenia populacji pszczół 2018 – druga edycja,
- zatwierdzenia warunków wspólnego finansowania z NFOŚiGW Programów Priorytetowych: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych oraz Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie,
- zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia wniosków Zarządu dotyczących głównie udzielenia pomocy finansowej w formie pożyczek i dotacji,
- umorzenia pożyczek.

2. Zarząd.

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2018 roku pracował w składzie:

- Pan Ireneusz Stachowiak – Prezes Zarządu,
- Pan Dariusz Wrzos – Zastępca Prezesa Zarządu.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 56 posiedzeń i podjął 1865 decyzji w formie uchwał, w tym między innymi w sprawach:

1) opracowania i przyjęcia następujących projektów:

- Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2019,
- Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu na 2019 rok,
- Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2017 oraz rocznego Sprawozdania finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2017,
- Programu usuwania azbestu z obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych przez nawałnicę w sierpniu 2017 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – II etap,
- Programu priorytetowego ochrona bioróżnorodności poprzez działania na rzecz zwiększenia populacji pszczół 2018 – druga edycja,
- Listy zadań zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2019, sporządzonej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2010 r., Nr 226 poz. 1479).

2) dotyczących przyjęcia:

- Regulaminu Organizacyjnego Biura Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu,
- warunków wspólnego finansowania z NFOŚiGW Programów Priorytetowych: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych, Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie, „Czyste Powietrze” i wystąpienia do Rady Nadzorczej o ich zatwierdzenie,

3) dotyczących:

- wnioski do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie dofinansowań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w formie pożyczek, pożyczek płatniczych i dotacji, będących w kompetencji Rady,
 - umorzenia pożyczek,
 - udzielenia dofinansowania na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
 - wydania promes dofinansowania i zmian w promesach,
 - zmian w umowach dofinansowania,
 - pozostałych spraw i zagadnień wynikających z kompetencji Zarządu.
-

III. Realizacja planu finansowego.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w roku 2018 gospodarował środkami finansowymi na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Księgi rachunkowe prowadzone były w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.) oraz zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077, ze zm.).

Podstawą działalności Wojewódzkiego Funduszu był Plan finansowy, stanowiący integralną część Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2018, uchwalony uchwałą nr 199/17 Rady Nadzorczej z dnia 24 listopada 2017 roku, zmieniony uchwałą nr 26/18 Rady Nadzorczej z dnia 23 lutego 2018 roku oraz uchwałą nr 120/18 z dnia 30 sierpnia 2018 roku.

1. Wpływy.

Plan finansowy na 2018 rok po zmianach zakładał wartość środków dyspozycyjnych na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie 172 709 tys. zł, z tego:

- wpływy statutowe – 38 248 tys. zł, tj. 22,2 % ogółu środków,
- wpływy pozostałe – 76 185 tys. zł, tj. 44,1 % ogółu środków,
- środki pieniężne
na początek roku – 58 276 tys. zł, tj. 33,7 % ogółu środków,
przy stanie środków na koniec 2018 roku 46 000 tys. zł.

Stan środków dyspozycyjnych na koniec 2018 roku wyniósł 184 542 tys. zł, w tym:

- wpływy statutowe – 40 363 tys. zł, tj. 21,9 % ogółu środków,
- wpływy pozostałe – 85 903 tys. zł i, tj. 46,5% ogółu środków,

- środki pieniężne
na koniec roku – 48 586 tys. zł, tj. 26,33% ogółu środków.

Strukturę i wielkość środków dyspozycyjnych Wojewódzkiego Funduszu w 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Tab. 2

Lp.	Treść	2018 rok				
		Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w %) (5:3)
1	2	3	4	5	6	7
I	Ogółem (II+III+IV)	172 709	100,0	184 542	100,0	106,9
II	Środki pieniężne na początek roku	58 276	33,7	58 276	31,6	100,0
III	Wpływy statutowe ogółem:	38 248	22,2	40 363	21,9	105,5
1	wpływy z tytułu opłat	36 198	21,0	36 890	20,0	101,9
2	wpływy z tytułu kar	50	0,0	62	0,0	124,0
3	inne wpływy	2 000	1,2	3 411	1,9	170,6
IV	Wpływy pozostałe ogółem:	76 185	44,1	85 903	46,5	112,8
1	odsetki od pożyczek	9 500	5,5	9 741	5,3	102,5
2	odsetki à vista, od lokat	485	0,3	737	0,4	152,0
3	zwrot rat kapitałowych	65 000	37,6	74 819	40,5	115,1
4	inne	1 200	0,7	606	0,3	50,5

W pozycji III.3 wykazane są głównie wpływy z tytułu nadwyżek dochodów budżetów gmin i powiatów pochodzących z opłat i kar środowiskowych, natomiast na inne wpływy, wykazane w pozycji IV.4 składają się głównie przychody z tytułu refundacji wydatków poniesionych na realizację zadań w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, tj.:

- Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE – 503 tys. zł,
- Wsparcie rozwoju Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2016-2018 – 54 tys. zł.

Ponadto Wojewódzki Fundusz złożył w styczniu 2019 roku do Instytucji Zarządzającej wniosek końcowy o refundację kosztów poniesionych na realizację Projektu grantowego w wysokości 669 tys. zł, oraz o zwrot kwoty 2,4 mln zł tytułem wypłaconych w 2018 roku grantów ze środków Wojewódzkiego Funduszu.

2. Wydatki.

Plan finansowy na 2018 rok po zmianach zakładał wydatki Wojewódzkiego Funduszu na poziomie 126 709 tys. zł, w tym:

- pomoc finansowa ogółem – 115 674 tys. zł,
- wydatki związane z działalnością Funduszu – 11 035 tys. zł,

(z czego 10 390 tys. zł stanowiły wydatki bieżące, a 645 tys. zł wydatki inwestycyjne związane z zakupem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych).

Wielkość i strukturę wydatków Wojewódzkiego Funduszu w 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Tab. 3

Lp.	Rodzaj wydatków	Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w %) (5:3)
1	2	3	4	5	6	7
I	Ogółem (II+III)	126 709	100,0	129 956	100,0	102,6
II	Pomoc finansowa ogółem:	115 674	91,3	120 342	92,6	104,0
1	udzielone dotacje i przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym	29 474	23,3	20 585	15,8	69,8
2	udzielone pożyczki	85 000	67,1	98 908	76,1	116,4
3	dopłaty do kredytów bankowych	1 100	0,8	758	0,6	68,9
4	zwrot gminom utraconych dochodów	100	0,1	91	0,1	91,0
III	Wydatki związane z działalnością Funduszu	11 035	8,7	9 614	7,4	87,1
1	wydatki bieżące	10 390	8,2	9 043	7,0	87,0
2	wydatki inwestycyjne	645	0,5	571	0,4	88,5

Wydatki Wojewódzkiego Funduszu ogółem w 2018 roku wyniosły 129 956 tys. zł. Ich główną pozycją była pomoc finansowa przeznaczona na ochronę

środowiska w kwocie 120 342 tys. zł. W strukturze wydatków stanowiła ona 92,6 % ogólnej kwoty wydatków i była realizowana w formie pożyczek, dotacji, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa, dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych oraz zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne. Zrealizowana w 2018 roku pomoc finansowa stanowiła 104,0 % wielkości planowanej. W kwocie wydatków ogółem w roku 2018 pożyczki stanowiły 76,1 %, dotacje, w tym przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa 15,8 %, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych 0,6 %, zwrot gminom utraconych dochodów 0,1 %. Wydatki związane z działalnością Biura Wojewódzkiego Funduszu stanowiły 7,4 % wydatków ogółem i były niższe od planowanych o 12,9 %.

3. Wynik finansowy.

Plan finansowy na rok 2018 przewidywał dodatni wynik finansowy w kwocie 359 tys. zł.

Działalność statutowa w 2018 roku przyniosła dodatni wynik w wysokości 15 818 tys. zł, natomiast zysk z działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 1 487 tys. zł, co w sumie dało dodatni wynik finansowy za rok 2018 w kwocie 17 305 tys. zł.

Wyższy od planowanego dodatni wynik finansowy został osiągnięty m.in. z powodu:

- zmniejszenia kwoty wypłat w ramach:
 - ✓ Programu priorytetowego azbest o 4 041 tys. zł. Plan finansowy zakładał wypłatę 7 000 tys. zł,
 - ✓ Programu priorytetowego EKOpiec o 1 424 tys. zł. Plan finansowy zakładał wypłatę 4 290 tys. zł,
 - ✓ Programu priorytetowego ochrona przyrody o 1 200 tys. zł. Plan finansowy zakładał wypłatę 3 100 tys. zł,

- przesunięcia części wypłat dotacji na rok 2019 w kwocie 992 tys. zł,
- mniejszych kosztów umorzeń o 4 389 tys. zł w stosunku do planowanych.

Koszty działalności operacyjnej i finansowej Biura Wojewódzkiego Funduszu wyniosły 9 597 tys. zł i były o 12,0 % niższe od planowanych.

Rachunek zysków i strat w syntetycznym układzie rodzajowym przedstawia poniższa tabela:

Tab. 4 Rachunek zysków i strat za 2018 rok

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w %)
1	2	3	4	5	6	7
I	Przychody statutowe	38 248	100,0	40 363	100,0	105,5
1	wpływy z opłat	36 198	94,7	36 890	91,4	101,9
2	wpływy z kar	50	0,1	62	0,1	124,0
3	inne (nadw.fund. gminnych i pow.)	2 000	5,2	3 411	8,5	170,6
II	Wydatki statutowe	38 174	100,0	24 545	100,0	64,3
1	wypłaty dotacji i przekazanie środków	29 474	77,2	20 585	83,9	69,8
2	dopłaty do odsetek	1 100	2,9	758	3,1	68,9
4	umorzenia pożyczek	7 500	19,6	3 111	12,7	41,5
5	zwrot gminom utraconych dochodów	100	0,3	91	0,3	91,0
6	nagrody	0	0,0	0	0,0	0,0
A	Wynik z działalności statutowej	74	X	15 818	X	21375,7
III	Przychody operacyjne i finansowe	11 185	100,0	11 084	100,0	99,1
1	odsetki od udzielonych pożyczek	9 500	84,9	9 741	87,9	102,5
2	odsetki od lokat i rach. a' vista	485	4,4	737	6,6	152,0
3	otrzymane dywidendy	0	0,0	0	0,0	0,0
4	pozostałe przychody oper. i finansowe	1 200	10,7	606	5,5	50,5
IV	Koszty działalności operacyjnej i finansowej	10 900	100,0	9 597	100,0	88,0
1	w tym: wynagrodzenia z narzutami	7 900	72,5	7 100	74,0	89,9
B	Wynik z działalności	285	X	1 487	X	521,8
V	Wynik finansowy (A+B)	359	X	17 305	X	4820,3

4. Bilans

Bilans Wojewódzkiego Funduszu za 2018 rok, obejmujący zestawienie aktywów i pasywów na początek i koniec okresu sprawozdawczego przedstawia poniższa tabela:

Tab. 5 Bilans na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Treść	Stan na 31.12.2017 (w tys. zł)	Wskaźnik struktury (w %)	Stan na 31.12.2018 (w tys. zł)	Wskaźnik struktury (w %)	Dynamika (w %)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTYWA OGÓLEM	397 213	100,0	410 142	100,0	103,3
I	Aktywa trwałe	263 650	66,3	285 065	69,5	108,1
1	Wartości niematerialne i prawne	37	0,0	64	0,0	173,0
2	Rzeczowe aktywa trwałe	11 633	2,9	11 668	2,8	100,3
3	Należności długoterminowe	251 577	63,3	272 974	66,6	108,5
4	Inwestycje długoterminowe	403	0,1	359	0,1	89,1
5	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0	0,0	0	0,0	0,0
II	Aktywa obrotowe	133 563	33,7	125 077	30,5	93,6
1	Należności krótkoterminowe	75 287	19,0	76 491	18,7	101,6
2	Inwestycje krótkoterminowe	58 276	14,7	48 586	11,8	83,4
3	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0	0,0	0	0,0	0,0
	PASYWA OGÓLEM	397 213	100,0	410 142	100,0	103,3
I	Fundusze własne	374 285	94,2	391 590	95,5	104,6
1	Fundusz statutowy	324 945	81,8	324 945	79,3	100,0
2	Fundusz z aktualizacji wyceny	3	0,0	3	0,0	100,0
3	Fundusz rezerwowy	41 693	10,5	49 337	12,0	118,3
4	Wynik finansowy	7 644	1,9	17 305	4,2	226,4
II	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	22 928	5,8	18 552	4,5	80,9
1	Zobowiązania	22 928	5,8	18 552	4,5	80,9
2	Rozliczenia międzyokresowe	0	0,0	0	0,0	0,0

Wartość majątku Wojewódzkiego Funduszu na koniec 2018 roku wyniosła 410 142 tys. zł, z tego aktywa trwałe stanowiły 69,5 %, a aktywa obrotowe 30,5 % ogólnej wartości aktywów. Główną pozycję w pasywach stanowiły fundusze własne w wysokości 391 590 tys. zł, w tym fundusz statutowy, który wynosił 324 945 tys. zł,

tj. 79,3 % ogólnej wartości pasywów. Na koniec 2018 roku wartość funduszy własnych wzrosła o 17 305 tys. zł w stosunku do roku ubiegłego.

Szczegółową realizację Planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu przedstawia załącznik nr 1.

IV. Pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu na zadania proekologiczne.

1. Realizacja pomocy finansowej w formie pożyczek, dotacji i przekazania środków finansowych.

Wojewódzki Fundusz, realizując zadania ustawowe w zakresie dofinansowywania przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska, w 2018 roku przyjął 2 849 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 194 640 tys. zł, z tego:

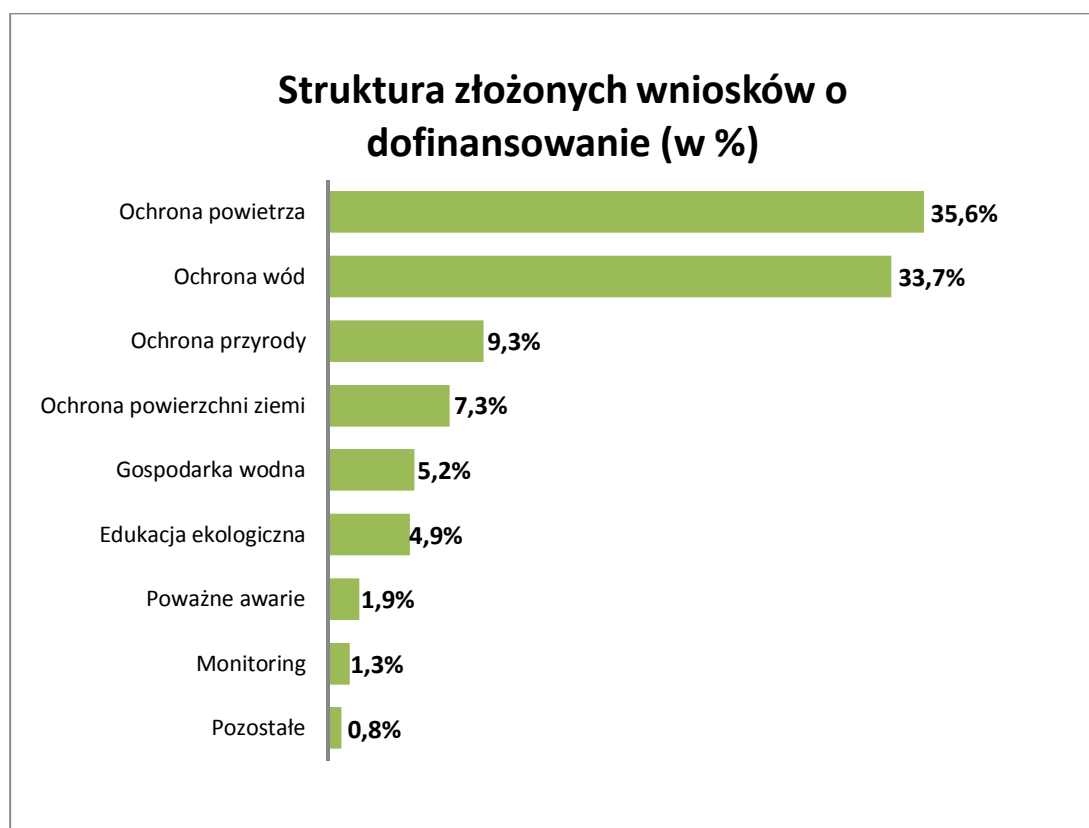
- 2 217 wniosków o udzielenie dotacji i przekazanie środków na kwotę 81 172 tys. zł,
- 632 wniosków o udzielenie pożyczek na kwotę 113 468 tys. zł.

W ujęciu wartościowym najwięcej wniosków dotyczyło dofinansowania zadań związanych z ochroną powietrza. W tej dziedzinie wnioskowano o dofinansowanie w wysokości 69 336 tys. zł, tj. 35,6% ogólnej kwoty złożonych wniosków. W dalszej kolejności znalazły się wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć na ochronę wód – 65 558 tys. zł, tj. 33,7%, na ochronę przyrody – 18 105 tys. zł, tj. 9,3%, ochronę powierzchni ziemi – 14 140 tys. zł, tj. 7,3%, na przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodnej – 10 081 tys. zł, tj. 5,2%, edukację ekologiczną – 9 522 tys. zł, tj. 4,9%, zapobieganie powstawania awarii i usuwanie ich skutków oraz przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków – 3 674 tys. zł, tj. 1,9%. Udział pozostałych dziedzin w strukturze złożonych wniosków stanowił łącznie 2,1% (Tab. 6).

Strukturę zgłoszonego zapotrzebowania na środki finansowe w 2018 roku przedstawiają niżej zamieszczona tabela i wykres:

Tab. 6

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość			Kwota (w tys. zł)			Struktura wniosków (w %)
		zgłoszonych wniosków						
		dotacje / przekazanie środków	pożyczki	ogółem	dotacje / przekazanie środków	pożyczki	ogółem	
1	Ochrona powietrza, w tym:	1 225	526	1 751	34 803	34 533	69 336	35,6%
	<i>zasady ogólne</i>	<i>11</i>	<i>31</i>	<i>42</i>	<i>9 500</i>	<i>19 286</i>	<i>28 786</i>	<i>14,8%</i>
	<i>programy priorytetowe</i>	<i>109</i>	<i>121</i>	<i>230</i>	<i>3 370</i>	<i>7 377</i>	<i>10 747</i>	<i>5,5%</i>
	<i>Program Priorytetowy Czyste Powietrze</i>	<i>1 105</i>	<i>374</i>	<i>1 479</i>	<i>21 933</i>	<i>7 870</i>	<i>29 803</i>	<i>15,3%</i>
2	Ochrona wód	2	76	78	4 518	61 040	65 558	33,7%
3	Ochrona przyrody, w tym:	474	0	474	18 105	0	18 105	9,3%
	<i>zasady ogólne</i>	<i>20</i>	<i>0</i>	<i>20</i>	<i>10 020</i>	<i>0</i>	<i>10 020</i>	<i>5,1%</i>
	<i>programy priorytetowe</i>	<i>454</i>	<i>0</i>	<i>454</i>	<i>8 085</i>	<i>0</i>	<i>8 085</i>	<i>4,2%</i>
4	Ochrona powierzchni ziemi, w tym:	142	10	152	7 134	7 006	14 140	7,3%
	<i>zasady ogólne</i>	<i>1</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>238</i>	<i>7 006</i>	<i>7 244</i>	<i>3,7%</i>
	<i>programy priorytetowe</i>	<i>141</i>	<i>0</i>	<i>141</i>	<i>6 896</i>	<i>0</i>	<i>6 896</i>	<i>3,5%</i>
5	Gospodarka wodna	4	15	19	1 052	9 029	10 081	5,2%
6	Edukacja ekologiczna, w tym:	353	1	354	9 452	70	9 522	4,9%
	<i>zasady ogólne</i>	<i>24</i>	<i>1</i>	<i>25</i>	<i>1 524</i>	<i>70</i>	<i>1 594</i>	<i>0,8%</i>
	<i>program priorytetowy</i>	<i>329</i>	<i>0</i>	<i>329</i>	<i>7 928</i>	<i>0</i>	<i>7 928</i>	<i>4,1%</i>
7	Poważne awarie, w tym:	4	2	6	2 934	740	3 674	1,9%
	<i>zasady ogólne</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>5</i>	<i>1 634</i>	<i>740</i>	<i>2 374</i>	<i>1,2%</i>
	<i>program priorytetowy z NFOŚiGW</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>1 300</i>	<i>0</i>	<i>1 300</i>	<i>0,7%</i>
8	Monitoring	5	0	5	2 559	0	2 559	1,3%
9	Pozostałe	8	2	10	615	1 050	1 665	0,8%
RAZEM		2 217	632	2 849	81 172	113 468	194 640	100%

Pomoc finansowa udzielana była na podstawie wniosków rozpatrywanych z uwzględnieniem *Kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu* oraz wymagań określonych w programach priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu lub Narodowego Funduszu, w przypadku programów realizowanych wspólnie.

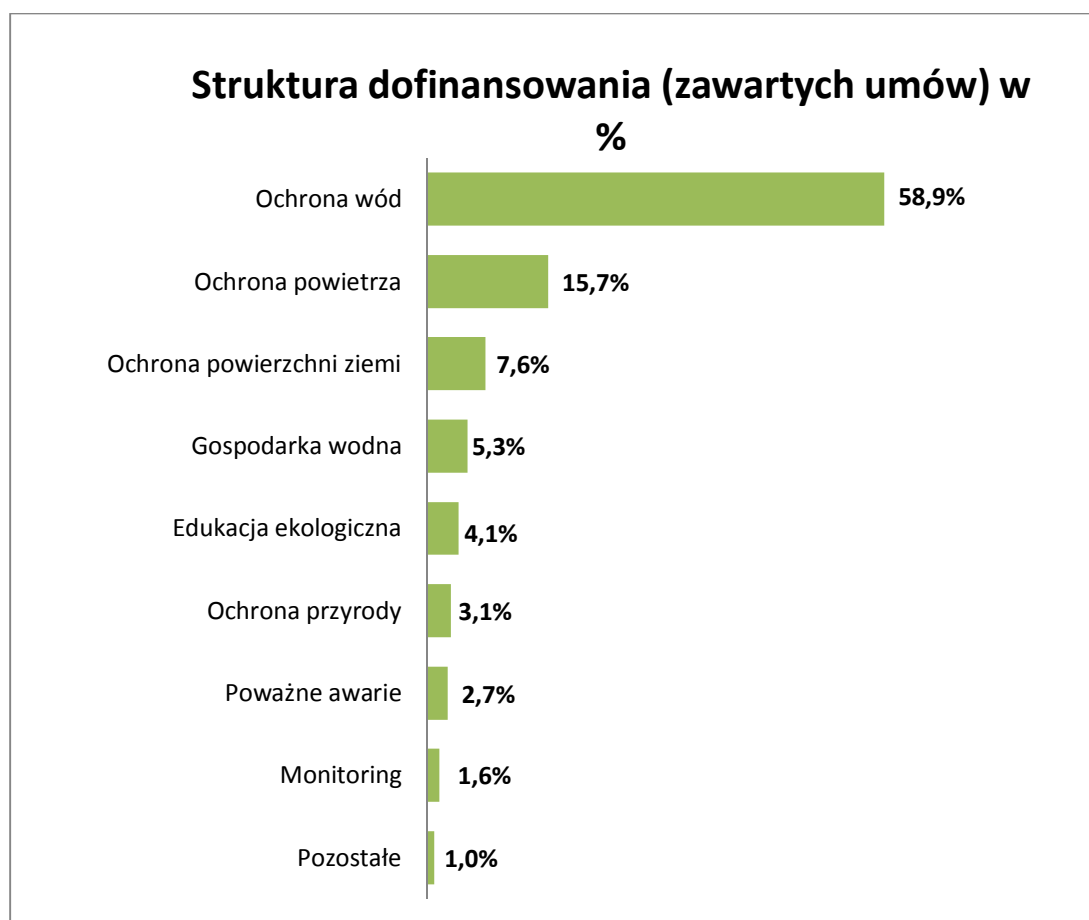
Dofinansowanie udzielane było na podstawie umów cywilno-prawnych. W 2018 roku zawarto 967 umów, z wypłatami środków finansowych planowanymi w roku 2018 i latach następnych na łączną kwotę 115 595 tys. zł, z tego:

- 829 umów dotacji i przekazania środków finansowych na kwotę 21 381 tys. zł, tj. 18,5% łącznej kwoty zawartych umów,
- 138 umów pożyczek na kwotę 94 214 tys. zł, tj. 81,5% łącznej kwoty zawartych umów. Wykaz umów stanowi Załącznik nr 2.

Strukturę dofinansowania udzielonego na podstawie zawartych w 2018 roku umów przedstawiają poniższa tabela i wykres:

Tab. 7

Lp	Wyszczególnienie	Ilość			Kwota (w tys. zł)			Struktura umów (w %)
		zawartych umów						
		dotacje / przekazane środki	pożyczki	ogółem	dotacje / przekazane środki	pożyczki	ogółem	
1	Ochrona wód	0	62	62	0	68 108	68 108	58,9%
2	Ochrona powietrza, w tym:	113	57	170	3 318	14 840	18 158	15,7%
	<i>zasady ogólne</i>	4	17	21	388	11 853	12 241	10,6%
	<i>programy priorytetowe</i>	109	40	149	2 930	2 987	5 917	5,1%
3	Ochrona powierzchni ziemi, w tym:	149	8	157	5 287	3 432	8 719	7,6%
	<i>zasady ogólne</i>	0	8	8	0	3 432	3 432	3,0%
	<i>programy priorytetowe</i>	149	0	149	5 287	0	5 287	4,6%
4	Gospodarka wodna	1	6	7	85	5 982	6 067	5,3%
5	Edukacja ekologiczna, w tym:	263	1	265	4 674	66	4 740	4,1%
	<i>zasady ogólne</i>	12	1	13	1 017	66	1 083	0,9%
	<i>program priorytetowy</i>	251	0	252	3 657	0	3 657	3,2%
6	Ochrona przyrody, w tym:	283	0	283	3 601	0	3 601	3,1%
	<i>zasady ogólne</i>	5	0	5	743	0	743	0,6%
	<i>programy priorytetowe</i>	278	0	278	2 858	0	2 858	2,5%
7	Poważne awarie, w tym:	13	2	15	2 414	736	3 150	2,7%
	<i>zasady ogólne</i>	3	2	5	1 214	736	1 950	1,7%
	<i>programy priorytetowe</i>	10	0	10	1 200	0	1 200	1,0%
8	Monitoring	3		3	1 883	0	1 883	1,6%
9	Pozostałe	4	2	6	119	1 050	1 169	1,0%
RAZEM		829	138	967	21 381	94 214	115 595	100%

Największa liczba zawartych umów w 2018 roku dotyczyła dofinansowania zadań z zakresu ochrony przyrody – 283. Na zadania w dziedzinie edukacji ekologicznej zawarto 265 umów, ochrony powietrza – 170 umów, ochrony powierzchni ziemi – 157 umów, ochrony wód – 62 umowy.

Największy udział finansowy w 2018 roku miały umowy, w ramach których dofinansowywano zadania mające na celu ochronę wód – odpowiednio 58,9%.

Reasumując, zgłoszone w formie wniosków zapotrzebowanie na środki finansowe w kwocie 194 640 tys. zł zostało zrealizowane w formie zawartych umów o udzielenie pomocy finansowej w wysokości 115 595 tys. zł, co stanowi 59,4% zgłoszonych potrzeb. Dofinansowanie w formie dotacji zaspokoiło 26,3% zgłoszonych potrzeb. Przyczyną niepełnego zaspokojenia potrzeb był brak możliwości przeznaczania na etapie opracowania planu finansowego i później w trakcie jego realizacji większych środków na dotacje. W przypadku przedsięwzięć, których koszty realizacji na etapie sporządzania wniosków ustalane były w sposób szacunkowy

a dofinansowanie opierało się na refundacji kosztów rozliczanych na podstawie obmiarów rzeczywistych, jak w programach usuwania azbestu lub w części przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej gdzie liczba uczestników zajęć była szacunkowa a refundacja obejmowała faktyczną liczbę osób uczestniczących w zajęciach, wartość dofinansowania niektórych przedsięwzięć była znacznie niższa. Na niższe wykonanie planowanego w roku 2018 dofinansowania miały także wpływ zmiany terminów realizacji zadań przez beneficjentów, w dużej części niewynikające z przyczyn leżących po ich stronie.

Strukturę złożonych w 2018 roku wniosków o pożyczki i zawartych umów pożyczek w ujęciu dziedzinowym obrazuje poniższa tabela:

Tab. 8

Lp.	Dziedzina	Wartość złożonych wniosków (tys. zł)	Wartość zawartych umów (tys. zł)	Struktura wniosków (w %)	Struktura umów (w %)
1	Ochrona wód	61 040	68 108	53,8%	72,3%
2	Gospodarka wodna	9 029	5 982	8,0%	6,3%
3	Ochrona powietrza, w tym:	34 533	14 840	30,4%	15,8%
	<i>zasady ogólne</i>	19 286	11 853	-	-
	<i>Program Priorytetowy Czyste Powietrze</i>	7 870	-	-	-
	<i>pozostałe programy</i>	7 377	2 987	-	-
4	Ochrona powierzchni ziemi, w tym:	7 006	3 432	6,2%	3,6%
	<i>zasady ogólne</i>	7 006	3 432	-	-
	<i>program priorytetowy</i>	-	-	-	-
5	Poważne awarie, w tym:	740	736	0,7%	0,8%
	<i>zasady ogólne</i>	740	736	-	-
	<i>programy priorytetowe</i>	-	-	-	-
6	Pozostałe	1 050	1 050	0,9%	1,1%
7	Edukacja ekologiczna, w tym:	70	66	0,1%	0,1%
	<i>zasady ogólne</i>	70	66	-	-
	<i>program priorytetowy</i>	0	0	-	-
	RAZEM	113 468	94 214	100,0%	100,0%

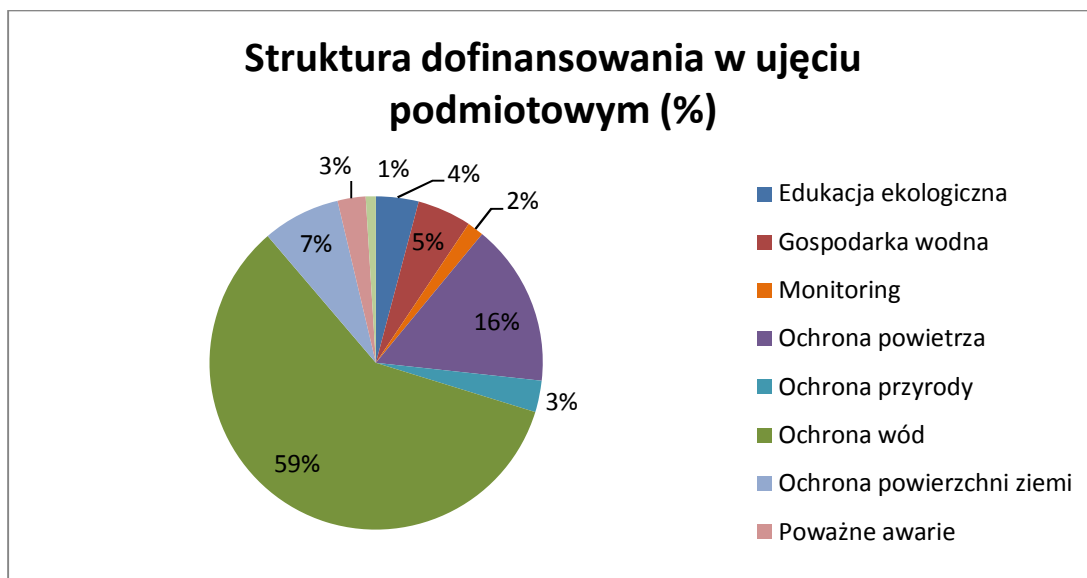
Strukturę złożonych w 2018 roku wniosków o dotacje i przekazanie środków finansowych oraz zawartych umów dotacyjnych w ujęciu dziedzinowym przedstawia niżej zamieszczona tabela:

Tab. 9

Lp.	Dziedzina	Wartość złożonych wniosków (tys. zł)	Wartość zawartych umów (tys. zł)	Struktura wniosków (w %)	Struktura umów (w %)
1	Ochrona powierzchni ziemi, w tym:	7 134	5 287	8,8%	24,7%
	<i>zasady ogólne</i>	238	-	-	-
	<i>wyroby zawierające azbest</i>	6 896	5 287	-	-
2	Edukacja ekologiczna, w tym:	9 452	4 674	11,6%	21,9%
	<i>zasady ogólne</i>	1 524	1 017	-	-
	<i>program priorytetowy</i>	7 928	3 657	-	-
3	Ochrona przyrody, w tym:	18 105	3 601	22,3%	16,8%
	<i>zasady ogólne</i>	10 020	743	-	-
	<i>programy priorytetowe</i>	8 085	2 858	-	-
4	Ochrona powietrza, w tym:	34 803	3 318	42,9%	15,5%
	<i>zasady ogólne</i>	9 500	388	-	-
	<i>Program Priorytetowy Czyste Powietrze</i>	21 933	-	-	-
	<i>pozostałe programy</i>	3 370	2 930	-	-
5	Ochrona wód	4 518	-	5,6%	0,0%
6	Poważne awarie, w tym:	2 934	2 414	3,6%	11,3%
	<i>zasady ogólne</i>	1 634	1 214	-	-
	<i>program priorytetowy z NFOŚiGW</i>	1 300	1 200	-	-
7	Monitoring	2 559	1 883	3,2%	8,8%
8	Gospodarka wodna	1 052	85	1,3%	0,4%
9	Pozostałe	615	119	0,8%	0,6%
	RAZEM	81 172	21 381	100,0%	100,0%

W ujęciu podmiotowym pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu przedstawiała się następująco:

- dofinansowanie jednostek samorządowych – 68 217 tys. zł, tj. 59%,
- dofinansowanie przedsiębiorców – 34 028 tys. zł, tj. 29%,
- dofinansowanie państwowych jednostek budżetowych – 4 956 tys. zł, tj. 4%,
- dofinansowanie osób fizycznych – 2 313 tys. zł, tj. 2%,
- dofinansowanie innych podmiotów, tj. fundacji, stowarzyszeń, związków wyznaniowych, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i in. – 6 080 tys. zł, tj. 5%.

Dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorców było rozpatrywane z punktu widzenia dopuszczalności udzielenia pomocy publicznej.

Strukturę udzielonej na podstawie zawartych umów w 2018 roku pomocy finansowej dla poszczególnych rodzajów podmiotów z podziałem na dziedziny obrazuje tabela 10:

Tab. 10

Lp.	GRUPY CELOWE	Jednostki samorządowe (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Przedsiębiorcy (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Jednostki budżetowe (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Osoby fizyczne (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Inne (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Ogółem (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)
1	Ochrona wód	45 171	66%	22 758	67%	179	4%	-	0%	-	0%	68 108	59%
2	Ochrona powietrza	8 781	13%	4 536	13%	348	7%	1 319	57%	3 173	52%	18 158	16%
3	Ochrona powierzchni ziemi	6 021	9%	2 698	8%	-	0%	-	0%	-	0%	8 719	8%
4	Gospodarka wodna	3 536	5%	2 531	7%	-	0%	-	0%	-	0%	6 067	5%
5	Edukacja ekologiczna	1 166	2%	1 448	4%	775	16%	-	0%	1 351	22%	4 740	4%
6	Ochrona przyrody	1 642	2%	57	0%	646	13%	994	43%	262	4%	3 601	3%
7	Poważne awarie	850	1%	-	0%	1 100	22%	-	0%	1 200	20%	3 150	3%
8	Monitoring	-	0%	-	0%	1 883	38%	-	0%	-	0%	1 883	2%
9	Pozostałe	1 050	2%	-	0%	25	1%	-	0%	94	2%	1 169	1%
	Ogółem	68 217	100,0%	34 028	100,0%	4 956	100,0%	2 313	100,0%	6 080	100,0%	115 595	100,0%
	Struktura wg podmiotów (w %)	59%	X	29%	x	4%	x	2%	x	5%	x	100%	x

2. Umorzenia.

Zgodnie z Zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu, udzielane pożyczki mogą być na wniosek beneficjentów częściowo umarżane.

Warunkiem umorzenia niespłaconej części pożyczki było m.in.: osiągnięcie planowanego efektu rzeczowego i ekologicznego w terminach określonych w umowie pożyczki. Wartość umorzenia jest uzależniona od sytuacji finansowej Wojewódzkiego Funduszu.

Z uwagi na istotną zmianę sytuacji finansowej Wojewódzkiego Funduszu od 2019 roku, wynikającą z wyłączenia z przychodów opłat i kar za pobór wód i odprowadzanie ścieków oraz konieczność wsparcia finansowego zadań z zakresu ochrony powietrza mających bezpośredni wpływ na zdrowie ludzi, Rada Nadzorcza i Zarząd zmuszone zostały podjąć szereg działań ograniczających wartość (koszty) umorzeń. Zgodnie z przyjętym przez Radę Nadzorczą Planem działalności na 2018 rok, maksymalny poziom umorzenia pożyczek w roku 2018 określony został w wysokości do 20% wartości udzielonej pożyczki, o ile umowy lub programy na podstawie których pożyczki zostały udzielone nie przewidywały stałego procentu umorzenia. Wartości umorzeń udzielonych w roku 2018 wynosiły: do 25% dla zadań zgodnych z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami na dofinansowanie, których zawarto umowy w latach 2012-2014, 30% umorzenia dla pożyczek udzielanych w ramach Programu priorytetowego EKODOM oraz do 20% dla pozostałych zadań. W umowach zawieranych w ramach Programu priorytetowego EKODOM przewidziano stały wskaźnik procentowy umorzenia. W odniesieniu do pozostałych umów pożyczek procentowa wielkość umorzeń określona była indywidualnie z ograniczeniem maksymalnej kwoty umorzenia do 300 tys. zł dla wniosków złożonych w okresie od 1 maja 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. Ograniczenie wprowadzone zostało uchwałą nr 31/18 Rady Nadzorczej z dnia 13 kwietnia 2018 roku w sprawie zmian w „Zasadach udzielenia pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu”. Dodatkowo, ze względu na powszechnie stosowaną praktykę występowania przez

pożyczkobiorców z wnioskami o zmianę harmonogramu spłaty w celu maksymalizacji kwoty umorzeń, Zarząd Wojewódzkiego Funduszu podjął uchwałę nr 1398/17 z dnia 26 września 2017 r. w sprawie ograniczenia wprowadzania zmian w harmonogramach spłaty pożyczek udzielonych przez Wojewódzki Fundusz, których celem jest uzyskanie możliwie najwyższej kwoty umorzenia, niewynikających z pogorszenia się sytuacji finansowej Pożyczkobiorców.

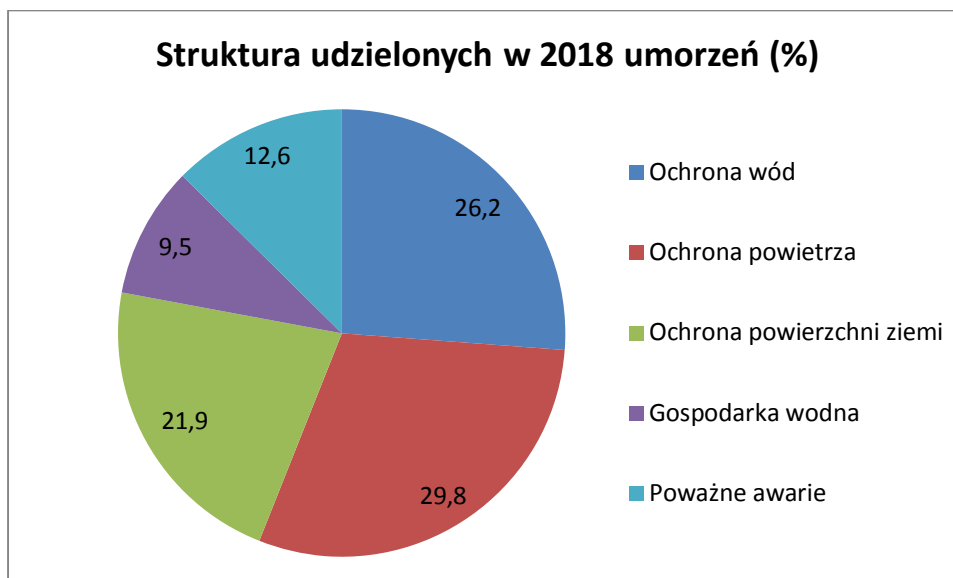
W 2018 roku wpłynęło 48 wniosków o umorzenie pożyczek, z czego 46 wniosków rozpatrzono pozytywnie. Łączna wartość umorzeń wyniosła 3 111 tys. zł. Średnia wysokość umorzenia wynosiła 17,5 %. Wykaz pożyczek umorzonych w 2018 roku stanowi Załącznik nr 4.

Wysokość umorzeń była niższa od planowanej o 4 389 tys. zł. Różnica ta wynikała z wprowadzonych ograniczeń oraz dopuszczalności udzielania pomocy publicznej dla pożyczkobiorców będących przedsiębiorcami, dla których umorzenie pożyczki stanowiło taką pomoc.

Wysokość i strukturę udzielonych umorzeń w ujęciu dziedzinowym przedstawiają poniższa tabela i wykres:

Tab. 11

Lp.	Dziedzina	Liczba umów	Wartość umów (w tys. zł)	Umorzona kwota (w tys. zł)	Procent (%) umorzenia pożyczek	Struktura umorzeń w ujęciu wart. (w %)
		objętych umorzeniem				
1	Ochrona powietrza	20	6 042	927	18,1	29,8
2	Ochrona wód	11	4 659	814	17,2	26,2
3	Ochrona powierzchni ziemi	4	5 565	682	15,2	21,9
4	Poważne awarie	7	2 124	392	18,5	12,6
5	Gospodarka wodna	4	1 683	296	18,4	9,5
	Ogółem:	46	20 073	3 111	Średnio – 17,5	100,00

W ujęciu dziedzinowym w okresie sprawozdawczym najwięcej umorzono pożyczek udzielonych na zadania z zakresu ochrony powietrza. Ich udział w strukturze umorzeń wyniósł 29,8 %.

Dla przedsiębiorców umorzenie pożyczki stanowiło pomoc publiczną w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom.

3. Realizacja pomocy finansowej w formie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez banki.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2018 roku dofinansowywał w formie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych inwestycje proekologiczne realizowane przez osoby fizyczne oraz przedsiębiorców. Pomocy udzielano na podstawie umów zawartych z Bankiem Ochrony Środowiska SA i Kujawsko – Dobrzyńskim Bankiem Spółdzielczym. Pomoc udzielona była na przedsięwzięcia realizowane w ramach 11 linii kredytowych obejmujących dofinansowaniem następujące inwestycje:

- energooszczędne dotyczące ogrzewania i ciepłej wody,
- energooszczędne dotyczące docieplania budynków,
- dotyczące budowy płyt obornikowych oraz zbiorników na gnojówkę i gnojownicę,
- dotyczące zagospodarowania odpadów,

- dotyczące budowy małych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji sanitarnej,
- dotyczące uprawy roślin wykorzystywanych do produkcji biomasy oraz związane z produkcją biomasy,
- związane z konserwacją parków w zespołach pałacowo - parkowych i dworsko - parkowych,
- w zakresie odnawialnych źródeł energii,
- dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest,
- dotyczące poważnych awarii i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska oraz zmniejszające uciążliwość transportu,
- energooszczędne oświetlenie.

Oddziały BOŚ SA i Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego zawarły w 2018 roku 155 umów udzielając kredytów na kwotę 9 827 tys. zł.

Ilość oraz wartość kredytów preferencyjnych udzielonych przez banki w roku 2018 przedstawia poniższa tabela:

Tab. 12

Lp.	Nazwa oddziału banku	Liczba podpisanych umów	Wartość udzielonych kredytów (tys. zł)
1	BOŚ SA	128	8 361
2	Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy	27	1 466
	Razem	155	9 827

Dofinansowanie w 2018 r. w formie dopłat do oprocentowania umów kredytów wyniosło 758,3 tys. zł.

V. Efekty ekologiczne uzyskane w 2018 roku w wyniku realizacji przedsięwzięć dofinansowanych przez Wojewódzki Fundusz.

Przedstawione poniżej efekty osiągnięte w poszczególnych dziedzinach, określone zostały na podstawie kart i opisów efektów ekologicznych uzyskanych po zakończeniu zadania. Kwotowe ujęcie obrazuje tabela nr 1.

W kilkunastu przypadkach wykazane w sprawozdaniu efekty ekologiczne określono na podstawie efektów planowanych, z uwagi na fakt, iż część pożyczkobiorców nie wywiązała się z obowiązku dostarczenia kart efektów ekologicznych po zakończeniu przedsięwzięcia.

1. Ochrona wód.

Na zadania z tej dziedziny w roku 2018 wydatkowano łącznie 56 720 tys. zł, co stanowiło 47,5 % ogólnej kwoty przeznaczonej na ochronę środowiska. Priorytetowo traktowano przedsięwzięcia ujęte w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych. Realizacja tego programu jest wymogiem wynikającym z zapisów traktatu akcesyjnego w zakresie skanalizowania aglomeracji o ponad 2 000 RLM oraz budowy oczyszczalni ścieków dla tych obszarów.

Istotną grupą zadań, o dofinansowanie których ubiegały się gminy, były kanalizacje sanitarne w miejscowościach niebędących aglomeracjami. Według danych zawartych w Programie ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 za 2015 rok do zbiorczych systemów kanalizacyjnych podłączonych było 69,6% mieszkańców, w tym 91,2% mieszkańców miast i 37,8% mieszkańców wsi.

Natomiast stopień zwodociągowania mierzony ilością mieszkańców korzystających ze zbiorczego systemu zaopatrzenia ludności w wodę wynosił ogółem 95,2%, w tym dla obszarów wiejskich 92,9% oraz dla miast 96,8%. Dane powyższe wskazują na skalę potrzeb w zakresie uregulowania gospodarki ściekowej na terenie naszego województwa. Istotny jest także fakt, iż budowa kanalizacji powoduje wzrost dociążenia istniejących oczyszczalni ścieków, co ma pozytywny wpływ na poprawę

parametrów ścieków oczyszczonych oraz zmniejszenie kosztu jednostkowego ich oczyszczania.

Wojewódzki Fundusz dofinansowywał także przedsięwzięcia polegające na budowie przyzagrodowych oczyszczalni ścieków. Realizowane one były na terenach o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa kanalizacji zbiorczej jest ekonomicznie nieuzasadniona.

Jednym z istotniejszych przedsięwzięć w tej dziedzinie było zadanie realizowane przez Gminę Nowa Wieś Wielka, polegające na budowie oczyszczalni ścieków w miejscowości Brzozie. Wybudowana instalacja o przepustowości 14 999 RLM pozwoliła na wyłączenie z eksploatacji istniejącej oczyszczalni o niewystarczającej przepustowości i problemami z dotrzymaniem parametrów ścieków oczyszczonych. Oczyszczalnia ścieków w Brzozie obsługiwać będzie mieszkańców Gminy Nowa Wieś Wielka i częściowo mieszkańców Gminy Białe Błota. Inwestycja powyższa umożliwiła przystąpienie gminy do realizacji zadania pn. "Budowa kolektora tłoczego Prądociń-Brzoza wraz z kanalizacją sanitarną w miejscowości Prądociń", którego realizacja umożliwi podłączenie do kanalizacji sanitarnej ponad 700 budynków letniskowych zlokalizowanych wokół Jeziora Jeziuckiego. Jezioro wraz z otoczeniem pełni funkcję miejsca masowej rekreacji i wypoczynku mieszkańców Bydgoszczy i realizacja zadania jest istotna dla jego ochrony.

Ważnymi zadaniami z obszaru ochrony wód są przedsięwzięcia realizowane przez Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o., które przejmują gospodarkę wodno-ściekową na terenie gminy Obrowo i Zławieś Wielka. W ramach tej inwestycji dofinansowano zadania pn.: „Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dla Gminy Obrowo - zadanie I - kierunek Bielawy-Głogowo” oraz „Zasilanie w wodę i odprowadzenie ścieków sanitarnych z terenu Gminy Zławieś Wielka - zadanie II Budowa kolektora kanalizacji sanitarnej z Toporzyska do Górskiego oraz magistrali wodociągowej w Górsku do włączenia w istniejącą sieć wodociągową". Opisane wyżej przedsięwzięcia są korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska, gdyż oczyszczalnie o wyższej przepustowości, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zapewniają wyższy stopień oczyszczania ścieków a tym samym odprowadzanie

mniejszego ładunku zanieczyszczeń do odbiornika. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 roku w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego dla oczyszczalni do 14 999 RLM dopuszczalne stężenie zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika w zakresie BZT₅ wynosi 25 mg/dm³ natomiast dla oczyszczalni ponad 100 000 RLM, którą jest oczyszczalnia w Toruniu, wynosi 15 mg/dm³. Natomiast w zakresie azotu ogólnego i fosforu dla oczyszczalni do 9 999 RLM nie określono wymaganych poziomów redukcji zanieczyszczeń, z wyłączeniem ścieków odprowadzanych do jezior i ich dopływów oraz bezpośrednio do sztucznych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących, które są wymagane przy instalacjach o większej przepustowości. Istotny jest także fakt, iż w przypadku oczyszczalni w Toruniu odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Wisła a nie odbiorniki o wielokrotnie mniejszej przepustowości i chłonności.

W zakresie przedsięwzięć dotyczących ochrony wód w 2018 roku zrealizowano m.in.:

- 28 zadań obejmujących budowę, przebudowę, rozbudowę sieci kanalizacyjnej i deszczowej,
- 5 zadań polegających na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 4 zadania obejmujące budowę oczyszczalni ścieków,
- 4 zadania polegające na budowie oczyszczalni przyzagrodowych, sieci wodno-kanalizacyjnych oraz modernizacji stacji uzdatniania wody,
- 1 zadanie dotyczące zakupu specjalistycznego sprzętu,
- 1 zadanie obejmujące rewitalizację jeziora.

W wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w roku 2018 uzyskano następujące efekty ekologiczne:

- wybudowano:
 - ✓ 39 931,84 m sieci kanalizacji grawitacyjnej,
 - ✓ 11 511,10 m przyłączy do kanalizacji sanitarnej,
 - ✓ 61 282,40 m sieci kanalizacji tłocznej,
 - ✓ 1 589,38 m sieci kanalizacji deszczowej,

- zbudowano 319 szt. oczyszczalni przyzagrodowych o przepustowości 203,88 m³ ścieków/dobę,
- zmniejszono ładunek zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiornika w zakresie:
 - ✓ ChZT o 2 596,71 kg O₂/dobę,
 - ✓ BZT₅ o 1 343,59 kg O₂/dobę,
 - ✓ zawiesiny ogólnej o 521,62 kg/dobę,
 - ✓ azotu ogólnego o 83,65 kg/dobę,
 - ✓ fosforu ogólnego o 17,83 kg/dobę.
- osiągnięto następujące efekty ekologiczne w zakresie Równoważnej Liczby Mieszkańców:
 - ✓ liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków – 24 275 RLM,
 - ✓ przepustowość obiektów poddanych modernizacji – 23 105 RLM,
 - ✓ przepustowość nowozrealizowanych obiektów – 21 227 RLM.

2. Gospodarka wodna.

Na zadania z tej dziedziny w 2018 roku wydatkowano łącznie 14 325 tys. zł, co stanowiło 12,0% ogólnej kwoty przeznaczonej na ochronę środowiska. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 493 pkt 43d ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r., poz. 2268 ze zm.) ustawodawca wyłączył z zakresu finansowania ze środków wojewódzkich funduszy przedsięwzięcia inwestycyjne służące gospodarce wodnej. Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska z dnia 23 maja 2018 roku, wyrażonym w piśmie znak: DFE-I.022.1.2018.AE, finansowanie przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodnej jest możliwe w szczególnych sytuacjach, np. w przypadku współfinansowania przedsięwzięcia dofinansowywanego z niepodlegających zwrotowi środków zagranicznych. Kierując się stanowiskiem Ministra Środowiska, Wojewódzki Fundusz w Toruniu ograniczył dofinansowanie zadań z zakresu gospodarki wodnej do sytuacji szczególnych. Jednocześnie informował wnioskodawców, iż zgodnie z art. 240 ust. 2

pkt 16 ww. ustawy wsparcia rzeczowego lub finansowego dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zapewnienia możliwości korzystania z zasobów wodnych na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi udziela Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, realizujący zadania Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w tym zakresie. Wykazane w sprawozdaniu z działalności za 2018 rok przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodnej dofinansowane były na podstawie zobowiązań podjętych w 2017 roku, przed zmianą przepisów prawa i przed wydaniem interpretacji przez Ministra Środowiska lub na współfinansowanie zadań dofinansowywanych ze środków unijnych. Dofinansowaniem objęto m.in. modernizację istniejących stacji uzdatniania wody, mające na celu zwiększenie ich wydajności oraz zapewnienie niezawodności dostawy wody. Dofinansowano instalacje do uzdatniania wody surowej, w celu zapewnienia odpowiednich parametrów wody przeznaczonej do picia i na potrzeby gospodarcze. Konieczność modernizacji istniejących stacji uzdatniania wody wynikała również z panującej od kilku lat suszy, której skutkiem jest obniżanie się poziomu wód podziemnych.

Znaczące środki przeznaczono również na rozbudowę systemu dystrybucji wody pitnej dla ludności poprzez budowę sieci wodociągowych i przyłączy. Sieci wodociągowe realizowane były głównie na terenach nieobjętych dotychczas systemem zbiorczego zaopatrzenia w wodę oraz uzbrajania terenów budownictwa mieszkaniowego.

Spośród dofinansowanych przedsięwzięć na szczególną uwagę zasługuje przedsięwzięcie polegające na przebudowie wału przeciwpowodziowego Sartowice-Nowe, zrealizowane przez Województwo Kujawsko-Pomorskie. Zapewnione zostało całkowite i kompleksowe zabezpieczenie przed niszczycielskim działaniem wód powodziowych doliny Sartowice-Nowe o powierzchni 9 537 ha, zamieszkałej przez 4 000 osób. Realizacja zadania współfinansowana była ze środków budżetu państwa i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W zakresie przedsięwzięć dotyczących gospodarki wodnej w 2018 roku zrealizowano m.in.:

- 8 zadań w zakresie modernizacji/ przebudowy stacji uzdatniania wody,
- 4 zadania dotyczące budowy sieci wodociągowych,

- 1 zadanie obejmujące budowę jazu piętrzącego na rzece Pannie,
- 1 zadanie polegające na przebudowie wału przeciwpowodziowego.

W wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w roku 2018 uzyskano następujące efekty ekologiczne:

- zbudowano:
 - ✓ 28 695,84 m sieci wodociągowej,
 - ✓ 1 208,30 m przyłączy do sieci wodociągowej,
- zmodernizowano istniejące stacje uzdatniania wody o przepustowości 7 041,20 m³/dobę,
- zabezpieczono przed powodzią 95,37 km² powierzchni doliny Sartowice-Nowe,
- zwiększono retencję wód powierzchniowych o 1 009 920 m³.

3. Ochrona powietrza.

1) Podstawowa działalność statutowa Wojewódzkiego Funduszu.

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz wydatkował na ochronę powietrza kwotę 26 747 tys. zł, tj. 22,4 % łącznej kwoty dofinansowania. Znaczną część przedsięwzięć, których efekty osiągnięte zostały w 2018 roku stanowiły zadania z zakresu wymiany źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi na wysokosprawne kotły gazowe, niskoemisyjne kotły węglowe bądź na biomasę, lub podłączenie do sieci ciepłowniczej. Głównym efektem realizacji tego typu przedsięwzięć, było ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery takich jak; pył, tlenki azotu, dwutlenek siarki, dwutlenek węgla.

Poza tym dużą liczbę przedsięwzięć, których efekty osiągnięte zostały w 2018 roku były zadania polegające na montażu odnawialnych źródeł energii, przede wszystkim instalacji fotowoltaicznych oraz pomp ciepła, co pozwoliło na zaoszczędzenie zużycia paliw kopalnych i uniknięcie lub redukcję emisji dwutlenku węgla. Przedsięwzięcia te realizowane były przez osoby fizyczne, samorządy i przedsiębiorców.

Spośród dofinansowanych przedsięwzięć na szczególną uwagę zasługują przedsięwzięcia polegające na przebudowie i remoncie sieci ciepłowniczej oraz

przyłączy eksploatowanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Zazamcze” we Włocławku, wymiana węzłów ciepłowniczych zasilających budynki mieszkalne Spółdzielni na kompaktowe. Realizacja powyższych zadań pozwoliła na ograniczenie zużycia węgla, zmniejszenie strat ciepła, a tym samym ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Ciekawym przedsięwzięciem jest także zmiana systemu ogrzewania obiektów w Centrum Hotelowo-Konferencyjnym w Turznie przez zastosowanie pomp ciepła wraz z jednoczesnym wykonaniem wentylacji mechanicznej nawiewno - wywiewnej z odzyskiem ciepła. Rozwiązanie to zapewniło ograniczenie emisji szkodliwych związków do atmosfery w wyniku zmniejszenia zużycia paliw i energii.

W zakresie przedsięwzięć dotyczących ochrony powietrza w 2018 roku zrealizowano m.in.:

- 222 zadania związane z modernizacją systemu ogrzewania,
- 109 zadań obejmujących wykonanie instalacji fotowoltaicznych,
- 65 zadań obejmujących termomodernizację budynków,
- 4 zadania polegające na ograniczeniu niskiej emisji w ramach programu priorytetowego KAWKA II dla Gminy Nakło nad Notecią, Gminy Miasto Grudziądz, Gminy Miasto Toruń, Gminy Miasto Bydgoszcz,
- 3 zadania dotyczące remontu, modernizacji i rozbudowy sieci ciepłowniczej,
- 1 zadanie obejmujące budowę solarnego oświetlenia drogowego,
- 1 zadanie dotyczące montażu 10 lamp hybrydowych w gminie Wąpielsk.

W roku 2018 uzyskano nw. efekty ekologiczne:

- zredukowano emisję zanieczyszczeń do atmosfery o następujące wielkości:
 - ✓ CO₂ o 12 196,15 Mg/rok,
 - ✓ tlenków azotu o 29,52 Mg/rok,
 - ✓ SO₂ o 133,74 Mg/rok,
 - ✓ pyłu o 107,84 Mg/rok.

2) Programy z zakresu ochrony powietrza realizowane wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska w Warszawie.

a) Program KAWKA II.

W dniu 26.11.2014 roku Wojewódzki Fundusz podpisał umowę z NFOŚiGW w Warszawie w ramach realizacji programu priorytetowego pn. „Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA - likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii”. Następnie Wojewódzki Fundusz w Toruniu zawarł cztery umowy o dofinansowanie:

- z Gminą Miasto Bydgoszcz na dofinansowanie zadania pn.: „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej na terenie miasta Bydgoszczy” w kwocie 4 342 tys. zł, z której ostatecznie wykorzystano kwotę 3 388 tys. zł,
- z Gminą Miasto Toruń na dofinansowanie zadania pn.: „Likwidacja niskiej emisji na terenie miasta Toruń” w kwocie 6 537 tys. zł, z której ostatecznie wykorzystano kwotę 5 542 tys. zł,
- z Gminą Miasto Grudziądz na dofinansowanie zadania pn.: „Likwidacja niskiej emisji na terenie miasta Grudziądz” w kwocie 3 554 tys. zł, którą w całości wykorzystano,
- z Gminą Nakło nad Notecią na dofinansowanie zadania pn.: „Poprawa jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Nakło nad Notecią” w kwocie 988 tys. zł, z której ostatecznie wykorzystano kwotę 905 tys. zł.

Łączna kwota wykorzystanego dofinansowania w latach 2015-2018 wyniosła 13 389 tys. zł, w tym:

- środki udostępnione przez NFOŚiGW: 11 652 tys. zł,
- dotacja WFOŚiGW: 1 737 tys. zł.

Przedsięwzięcia inwestycyjne polegające na realizacji zadań, w wyniku których ograniczona została niska emisja dofinansowane były w wysokości 45% kosztów przez Narodowy Fundusz w Warszawie i 5% kosztów przez Wojewódzki Fundusz w Toruniu. Przedsięwzięcia te polegały na:

- likwidacji lokalnych źródeł ciepła w budynkach tj. kotłowni lub palenisk węglowych i podłączenie tych obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej lub ich zastąpienie przez źródło o wyższej niż dotychczas sprawności energetycznej i niższej emisji zanieczyszczeń, w postaci m.in. ogrzewania gazowego, węglowego, elektrycznego,

- zastosowaniu kolektorów słonecznych celem obniżenia emisji z lokalnego źródła ciepła opalanego paliwem stałym lub gazowym, bądź jego wymiany na źródło nieemisyjne w postaci pomp ciepła,
- termomodernizacji budynków wielorodzinnych zgodnie z zakresem wynikającym z audytu energetycznego, wyłącznie jako element towarzyszący przebudowie lub likwidacji lokalnego źródła ciepła opalanego paliwem stałym.

Zadania polegające na przeprowadzaniu kampanii informacyjnych odnośnie korzyści zdrowotnych i społecznych wynikających z ograniczenia niskiej emisji oraz tworzeniu baz danych źródeł niskiej emisji dofinansowane były w wysokości 45% przez NFOŚiGW, 45% przez WFOŚiGW w Toruniu. Pozostała część środków pochodziła z budżetów samorządów bądź ostatecznych odbiorców korzyści. Podstawowym warunkiem udziału w programie było co najmniej dwukrotne jednoczesne przekroczenie dopuszczalnych stężeń w ostatnich 4 latach w zakresie pyłu PM10 i benzo(a)pirenu w pyłe PM10 potwierdzone badaniami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Przedsięwzięcia zostały zrealizowane do 31.12.2018 roku. Po uwzględnieniu wysokości dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu w stosunku do dofinansowania Narodowego Funduszu osiągnięto następujące efekty ekologiczne: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów o 2,492 Mg/rok oraz zmniejszenie emisji dwutlenku węgla o 273,09 Mg/rok.

b) Ogólnopolski System Wsparcia Doradczego.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu wdraża projekt pn.: „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”. Projekt ten realizowany jest przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Partnerów we wszystkich 16 województwach Polski. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego Partnerem jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Toruniu. Projekt finansowany jest z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w ramach I Osi Priorytetowej „Zmniejszenie emisyjności gospodarki”.

Celem projektu jest wsparcie projektów przyczyniających się do realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego UE 20/20/20 (w przypadku Polski 20/20/15). Cel ten jest realizowany poprzez zwiększenie świadomości w zakresie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, wsparcie gmin w przygotowaniu i wdrażaniu Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz wsparcie w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.

Kluczowym elementem wdrożenia projektu było powołanie Zespołu Doradców Energetycznych (ZDE). ZDE rozpoczął działalność 09.02.2015 r. Składa się z czterech doradców, którzy obejmują usługami doradczymi obszar województwa kujawsko-pomorskiego.

Od lutego 2015 roku do września 2015 członkowie zespołu przeszli cykl szkoleń przygotowujących do działalności doradczej. Szkolenia zakończyły się egzaminami uprawniającymi do prowadzenia działań doradczych w ramach Programu.

Zespół Doradców Energetycznych realizuje cele projektu poprzez:

- przygotowanie i prowadzenie szkoleń oraz działań informacyjnych skierowanych do samorządów, przedsiębiorców (w tym: małych i średnich przedsiębiorstw - MSP) i społeczności lokalnej (w tym: osób fizycznych), z zakresu efektywności energetycznej i OZE,
- usługi doradcze związane z przygotowaniem Planów Gospodarki Niskoemisyjnej poprzez promowanie wśród gmin idei ich posiadania, wykazywaniem korzyści wynikających z realizacji zadań ujętych w Planach, zachęcanie miast i gmin do przystępowania do Porozumienia Burmistrzów (inicjatywa Komisji Europejskiej) zrzeczającego gminy zobowiązujące się do spełnienia minimalnych wymogów unijnej polityki klimatyczno-energetycznej poprzez zmniejszenie emisji CO₂ na swoim terenie o co najmniej 20% do 2020 roku, wspieranie gmin w przygotowaniu Planów Gospodarki Niskoemisyjnej, identyfikacji projektów pozwalających na wsparcie ze środków publicznych, w tym z funduszy europejskich,
- usługi doradcze związane z przygotowaniem i wdrożeniem inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, tj.: wsparcie w zakresie weryfikowania audytów energetycznych, w zakresie wdrażania

rekomendacji wynikających z audytów energetycznych, wsparcie w zakresie instrumentów finansowych,

– usługi doradcze w zakresie aplikowania o środki UE oraz krajowe, tj.: informowanie o możliwych i najkorzystniejszych źródłach finansowania projektów, doradztwo w zakresie montażu finansowego, doradztwo w zakresie przygotowania dokumentacji aplikacyjnej.

Z usług ZDE korzystali beneficjenci typu:

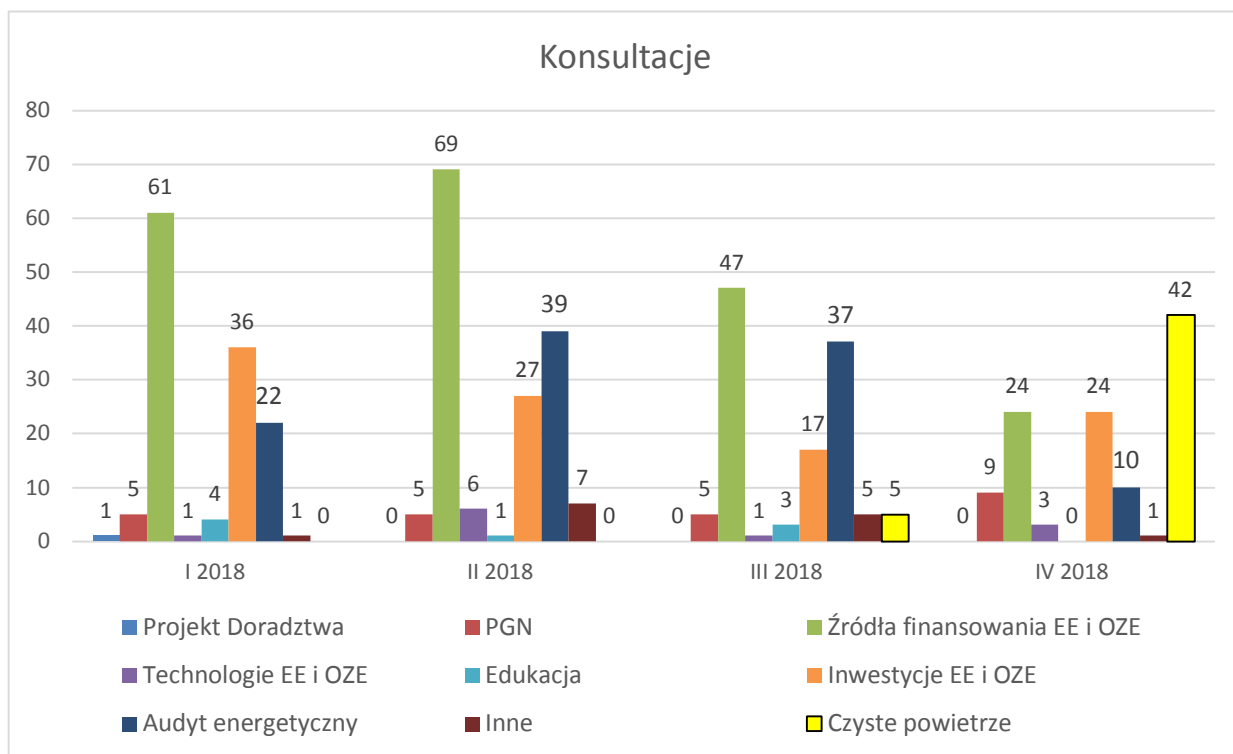
- osoby fizyczne,
- przedsiębiorstwa,
- sektor publiczny (w tym: gminy),
- sektor mieszkaniowy (w tym: wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe).

Przeprowadzone działania Zespołu Doradców Energetycznych w 2018 r.

Udzielono 518 konsultacji m.in. z zakresu możliwości finansowania inwestycji, montażu finansowego, wymagań dotyczących składanych wniosków o dofinansowania, oraz Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, w tym:

- w biurze u doradcy: 159,
- poza biurem doradcy: 22,
- za pomocą elektronicznych nośników danych: 337.

Struktura udzielanych konsultacji pod kątem tematyki udzielanego doradztwa:

ZDE brał udział w 130 działaniach edukacyjno-szkoleniowych skierowanych do JST, przedsiębiorców oraz osób fizycznych. Łącznie w działaniach edukacyjno-szkoleniowych wzięło udział 5 792 uczestników, w tym w ramach szkolenia pilotażowego przeszkolono 8 energetyków gminnych.

W działaniach informacyjno-promocyjnych wzięło udział 496 uczestników. Działania te były realizowane w formie spotkań oraz aktywności na targach, konferencjach, itp. w tym:

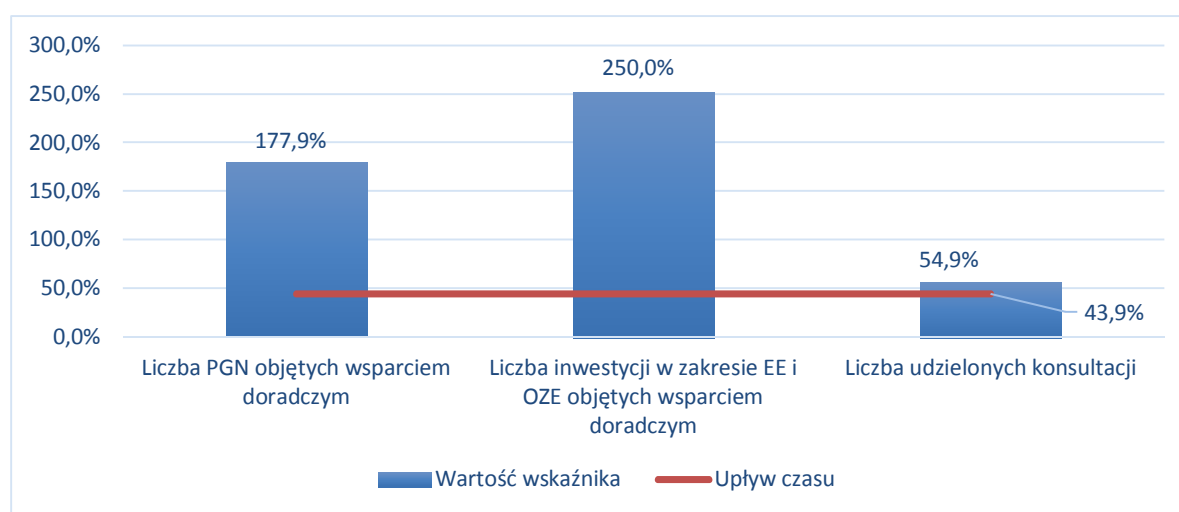
- liczba zorganizowanych konferencji: 1,
- liczba działań medialnych, w tym z udziałem mediów lokalnych: 15,
- liczba aktywności na targach, konferencjach, itp.: 15.

Wskaźniki realizacji projektu doradztwa

Zgodnie z przyjętymi w projekcie pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie

efektywności energetycznej oraz OZE” zasadami rozliczenia efektów, wskaźniki realizacji projektu od momentu jego uruchomienia do końca 2018 roku wynoszą:

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Wartość docelowa (na koniec 2023r.)	Wartość osiągnięte przez ZDE (od początku projektu)	Stan realizacji wskaźnika	Uływ czasu
1.	Liczba udzielonych konsultacji	szt.	2744	1552	54,9%	43,9%
2.	Liczba PGN objętych wsparciem doradczym	szt.	77	137	177,9%	
3.	Liczba inwestycji w zakresie EE i OZE objętych wsparciem	szt.	42	105	250%	

Projekt „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” jest realizowany przez ZDE zgodnie z założonymi wskaźnikami. Wskaźniki Liczby PGN objętych wsparciem doradczym oraz Liczba inwestycji w zakresie EE i OZE objętych wsparciem doradczym zostały osiągnięte, natomiast wskaźnik Liczba udzielonych konsultacji jest realizowany zgodnie z wyznaczonymi celami rocznymi. W związku z powyższym można uznać, że realizacja projektu nie jest zagrożona.

3) Pozostałe programy własne Wojewódzkiego Funduszu.

a) Program priorytetowy „EKODOM - dofinansowanie zadań z zakresu termomodernizacji i OZE realizowanych przez osoby fizyczne na potrzeby mieszkaniowe”.

Dnia 15.09.2016 roku Wojewódzki Fundusz w Toruniu ogłosił nabór wniosków w ramach programu priorytetowego EKODom z budżetem wynoszącym 15 000 tys. zł. Beneficjentami programu były osoby fizyczne posiadające prawo do dysponowania budynkiem mieszkalnym, realizujące zadania termomodernizacyjne.

W ramach naboru w roku 2016 złożono 124 wnioski na łączną kwotę 4 495 tys. zł, natomiast w roku 2017 złożono 347 wniosków na łączną kwotę 14 117,45 tys. zł. W wyniku naboru zawarto: w 2016 roku 30 umów pożyczek na kwotę 929 tys. zł, natomiast w 2017 roku 289 umów pożyczek na kwotę 9 990,73 tys. zł.

W 2018 roku osiągnięte zostały następujące efekty ekologiczne z umów zawartych w 2017 roku (efekty uzyskiwane są w rok po zakończeniu zadania):

- roczna produkcja energii elektrycznej - 813 640,91 kWh/rok,
- roczna produkcja energii cieplnej – 5 494,60 GJ/rok,
- ograniczenie emisji CO₂ - 2 157,09 Mg/rok,
- zainstalowana moc alternatywnego źródła energii- 1 223,95 kW.

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz ogłosił nabór wniosków w ramach programu priorytetowego EKODom 2018. Budżet na realizację programu wyniósł 7 500 tys. zł. Beneficjentami programu były osoby fizyczne posiadające prawo do dysponowania budynkiem mieszkalnym realizujące niżej wymienione przedsięwzięcia:

- 1) w budynkach mieszkalnych istniejących:
 - docieplenie przegród,
 - wymiana okien i drzwi,
 - wymiana źródła ciepła,
 - montaż kolektorów słonecznych,
 - montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy nie większej niż 10 kW.
- 2) w budynkach mieszkalnych nowobudowanych: montaż pompy ciepła, pod warunkiem jednoczesnego montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy nie większej niż 10 kW,
- 3) w lokalach mieszkalnych istniejących: wymiana źródła ciepła.

W roku 2018 złożono 63 wnioski na łączną kwotę 2 317 tys. zł i zawarto 27 umów na kwotę: 1 032 tys. zł. Efekty ekologiczne w ramach zawartych umów w 2018 roku osiągnięte zostaną w 2019 roku.

b) Program priorytetowy EKOgmina.

Dnia 15.10.2016 roku Wojewódzki Fundusz uruchomił nabór wniosków w ramach Programu priorytetowego EKOgmina. Budżet programu wynosił 5 000 tys. zł.

W ramach naboru w roku 2016 złożono 2 wnioski na łączną kwotę 527 tys. zł., natomiast w roku 2017 złożono 8 wniosków na łączną kwotę 2 294,3 tys. zł. W wyniku naboru zawarto w 2017 roku zawarto 4 umowy pożyczek na kwotę 783,3 tys. zł.

W 2018 roku osiągnięte zostały następujące efekty ekologiczne z umów zawartych w 2017 roku (efekty uzyskiwane są w rok po zakończeniu zadania):

– zredukowano lub uniknięto emisji zanieczyszczeń energetycznych do atmosfery o następujące wielkości:

- ✓ CO₂ o 114,70 Mg/rok,
- ✓ tlenków azotu o 3,01 Mg/rok,
- ✓ SO₂ o 1,11 Mg/rok,
- ✓ pyłu o 0,62 Mg/rok.

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz ogłosił nabór wniosków w ramach Programu priorytetowego EKOgmina 2018. Budżet programu wynosił 3 000 tys. zł. Zakres rzeczowy przedsięwzięć mogących otrzymać dofinansowanie dotyczył wymiany źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w budynkach mieszkalnych i lokalach mieszkalnych.

Beneficjentami programu były jednostki samorządu terytorialnego występujące z wnioskiem w imieniu beneficjentów końcowych. Beneficjentami końcowymi programu byli użytkownicy wieczyści lub właściciele bądź współwłaściciele nieruchomości stanowiących budynki mieszkalne jednorodzinne lub lokale mieszkalne, wykorzystywane w całości na własne potrzeby mieszkaniowe.

W roku 2018 złożono 3 wnioski na łączną kwotę 404 tys. zł i zawarto 3 umowy na łączną kwotę 301,7 tys. zł.

Efekty ekologiczne w ramach zawartych umów w 2018 roku osiągnięte zostaną w 2019 roku.

c) Program priorytetowy SŁONECZNIK 2018- 2019.

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz ogłosił nabór wniosków w ramach Programu priorytetowego SŁONECZNIK 2018-2019. Budżet na realizację programu wynosił 14 000 tys. zł, w tym na rok 2018 – 7 000 tys. zł, oraz na rok 2019 – 7 000 tys. zł.

Beneficjentami programu są osoby fizyczne, osoby prawne (m.in. spółdzielnie mieszkaniowe), jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (m.in. wspólnoty mieszkaniowe), jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, posiadające prawo do posiadania budynku lub lokalu.

Dofinansowaniem objęte są następujące przedsięwzięcia:

- 1) w budynkach istniejących
 - docieplenie przegród,
 - wymiana okien i drzwi,
 - wymiana źródła ciepła,
 - montaż kolektorów słonecznych,
 - montaż mikroinstalacji,
 - montaż instalacji wentylacji wraz z rekuperacją.
- 2) w lokalach istniejących: wymiana źródeł ciepła.

W roku 2018 złożono 52 wnioski na łączną kwotę 4 425,1 tys. zł i zawarto 10 umów pożyczek na łączną kwotę 1 653 tys. zł.

Efekty ekologiczne w ramach zawartych umów w 2018 roku osiągnięte zostaną w 2019 roku.

d) Program priorytetowy EKOpiec 2018.

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz w Toruniu ogłosił nabór wniosków w ramach Programu priorytetowego EKOpiec 2018 z budżetem wynoszącym 4 290 tys. zł.

Beneficjentami programu były gminy (z którymi Wojewódzki Fundusz zawierał umowy dotacji), występujące z wnioskami w imieniu beneficjentów końcowych (przede wszystkim osób fizycznych), będących użytkownikami wieczystymi, właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, tj. mieszkalnych budynków jednorodzinnych lub lokali mieszkalny, wykorzystywanych w całości na własne potrzeby mieszkaniowe.

Dofinansowaniem objęte były przedsięwzięcia związane z wymianą istniejącego źródła ciepła zasilanego paliwem stałym na wysokosprawne kotły na paliwa stałe, kotły gazowe, kotły olejowe, kotły elektryczne lub podłączenie do sieci ciepłowniczej.

W roku 2018 złożono 109 wniosków na łączną kwotę 3 370 tys. zł i zawarto 109 umów dotacji na łączną kwotę 2 930 tys. zł.

Efekty ekologiczne osiągnięte w 2018 roku są następujące:

– zredukowano emisję zanieczyszczeń energetycznych do atmosfery o następujące wielkości:

- ✓ CO₂ o 6 717,60 Mg/rok,
- ✓ tlenków azotu o 11,27 Mg/rok,
- ✓ SO₂ o 114,91 Mg/rok,
- ✓ pyłu o 83,72 Mg/rok.

e) Program priorytetowy ElektroMobilność 2018.

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz ogłosił nabór wniosków w ramach programu priorytetowego ElektroMobilność 2018. Budżet na realizację programu wynosił 2 000 tys. zł.

Dofinansowaniem w formie pożyczek mogły być objęte następujące działania:

– zakup pojazdu samochodowego wykorzystującego do napędu wyłącznie energię elektryczną,

– stacja ładowania pojazdów elektrycznych – urządzenie lub zespół urządzeń wraz z niezbędnym oprogramowaniem umożliwiające ładowanie pojazdu elektrycznego, niebędące ogólnodostępnym punktem ładowania, wykorzystywane na potrzeby własne Wnioskodawcy przez okres trwałości inwestycji.

Beneficjentami programu mogły być osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach programu priorytetowego ElektroMobilność 2018 niezawarta została żadna umowa.

f) Program priorytetowy Świetlik 2018 - 2019.

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz ogłosił nabór wniosków w ramach programu priorytetowego Świetlik 2018 – 2019. Budżet na realizację programu wynosił 6 000 tys. zł, w tym na rok 2018 – 3 000 tys. zł, oraz na rok 2019 – 3 000 tys. zł. Dofinansowaniem w formie pożyczek mogła zostać objęta kompleksowa modernizacja oświetlenia zewnętrznego z wykorzystaniem źródeł światła LED w zakresie istniejącej sieci oświetleniowej. Wnioski o dofinansowanie mogły składać jednostki samorządu terytorialnego.

W ramach programu priorytetowego Świetlik 2018-2019 niezawarta została żadna umowa.

4. Ochrona powierzchni ziemi.

Na zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi w roku 2018 wydatkowano 6 599 tys. zł, tj. 5,5% łącznej pomocy finansowej.

Większość przedsięwzięć inwestycyjnych polegała na zakupie pojemników i specjalistycznych pojazdów w celu zapewnienia efektywnego systemu zbiórki i transportu odpadów. O dofinansowanie ww. zadań występowały przede wszystkim samorządy gminne oraz spółki komunalne. Zadania te wynikały z konieczności przystosowania systemu zbiórki odpadów komunalnych do wymogów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów i wprowadzania ujednoliconego

na obszarze całego kraju systemu zbiórki odpadów komunalnych. System ten wprowadza pięciopojemnikowy model odbioru odpadów, co ma zwiększyć ilość odpadów poddawanych procesom odzysku i recyklingu.

Spośród dofinansowanych przedsięwzięć na szczególną uwagę zasługuje przedsięwzięcie realizowane przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „Corimp” Sp. z o.o. w Bydgoszczy polegające na zakupie mobilnego rozdrabniacza do przetwarzania bioodpadów oraz odpadów wielkogabarytowych i przemysłowych. Spółka prowadzi RIPOK w Bydgoszczy, jako instalację ujętą w Planie gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2022 z perspektywą na lata 2018-2023. Zakupiony sprzęt jest wykorzystywany do rozdrabniania biomasy oraz odpadów zielonych i ulegających biodegradacji, przeznaczonych jako substytuty do produkcji paliw alternatywnych, jak również do redukcji ilościowej odpadów komunalnych, wielkogabarytowych oraz odpadów pochodzenia przemysłowego.

W 2018 roku, kontynuowano realizację przedsięwzięć polegających na unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest. Finansowano w 50%, w formie dotacji, koszty demontażu, transportu i unieszkodliwiania azbestu. Wnioski o dofinansowanie składały do Wojewódzkiego Funduszu jednostki samorządu terytorialnego uwzględniając w nich potrzeby własne oraz zapotrzebowanie zgłoszone przez osoby fizyczne i podmioty ze swego terenu. Program usuwania azbestu cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców naszego województwa oraz samorządów gminnych, z których 131 przystąpiło do jego realizacji. Na realizację powyższych przedsięwzięć uruchomiono środki w wysokości 2 098 tys. zł.

Również w 2018 roku, przy udziale środków z NFOŚiGW, dofinansowano przedsięwzięcia związane z demontażem, transportem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych przez nawałnicę, która miała miejsce w sierpniu 2017 roku na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. Na realizację powyższych przedsięwzięć zabezpieczono kwotę 6 500 tys. zł, z czego 5 000 tys. zł stanowiły środki NFOŚiGW, natomiast 1 500 tys. zł środki Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu. W roku 2017 zawarto 17 umów dotacji i uruchomiono środki w łącznej kwocie 760 tys. zł, z czego 550 tys. zł stanowiły środki NFOŚiGW, natomiast 210 tys. zł środki Wojewódzkiego Funduszu

w Toruniu. W roku 2018 zawarto 16 umów dotacji i uruchomiono środki w łącznej kwocie 2 306 tys. zł, z czego 1 445 tys. zł stanowiły środki NFOŚiGW, natomiast 861 tys. zł środki Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu. Łącznie na unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest przeznaczono środki w wysokości 4 404 tys. zł, z czego 1 445 tys. zł stanowił środki NFOŚiGW i 2 959 tys. zł Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu.

W zakresie zadań dotyczących ochrony ziemi w 2018 roku zrealizowano m.in.:

- 150 zadań związanych z unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest, w tym 19 zadań związanych z usuwaniem skutków nawałnic z sierpnia 2017 roku,
- 6 zadań dotyczących zakupu samochodu do zbiórki odpadów komunalnych,
- 2 zadania polegające na zakupie pojemników do zbiórki odpadów,
- 1 zadanie związane z rekultywacją kwatery składowiska odpadów komunalnych,
- 1 zadanie dotyczące zakupu mobilnego rozdrabniacza do przetwarzania bioodpadów oraz odpadów wielkogabarytowych i przemysłowych,
- 1 zadanie polegające na zakupie recyklera i skraparki.

W wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w roku 2018 uzyskano następujące efekty ekologiczne:

- unieszkodliwiono 9 654,68 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym 1 452,00 Mg z budynków uszkodzonych w wyniku nawałnicy z sierpnia 2017 roku,
- zakupiono 12 947 szt. pojemników do zbiórki odpadów,
- ograniczono o 8 689,41 Mg/rok masę składowanych odpadów.

5. Ochrona przyrody.

Mając na uwadze ogromne znaczenie ochrony zasobów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wsparł finansowo szereg przedsięwzięć z tego zakresu.

W roku 2018 wprowadzono nową formułę wyboru zadań z ochrony przyrody do dofinansowania ze środków Funduszu, a mianowicie tryb konkursowy wyboru wniosków do dofinansowania.

Ochronę przyrody dofinansowywano w formie dotacji i przekazania środków finansowych. W roku 2018 na ten cel wydatkowano łącznie kwotę 4 101 tys. zł, tj. 3,4 % całkowitej pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz i 19,92 % środków dotacyjnych ogółem.

Dnia 15.01.2018 roku Wojewódzki Fundusz w Toruniu uruchomił nabór wniosków w ramach Programu priorytetowego ochrona przyrody 2018, który trwał do 28.02.2018 roku. Budżet programu wynosił 3 100 tys. zł.

Beneficjentami programu były:

- a) jednostki samorządu terytorialnego,
- b) samorządowe osoby prawne,
- c) organizacje pozarządowe, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego oraz związki międzygminne,
- d) podmioty lub osoby fizyczne będące posiadaczami nieruchomości objętych wnioskiem o dofinansowanie, z zastrzeżeniem, że jeśli posiadacz nieruchomości nie jest jej właścicielem lub użytkownikiem wieczystym, to musi on uzyskać zgodę właściciela lub użytkownika wieczystego na wykonanie przedsięwzięcia,
- e) podmioty lub osoby fizyczne prowadzące ogrody botaniczne, ogrody zoologiczne lub ośrodki rehabilitacji zwierząt - w części dotyczącej zdefiniowanej w ustawie o ochronie przyrody działalności tych ogrodów i ośrodków,
- f) inne, niewymienione w punktach: litera a-e osoby fizyczne, prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, realizujące cele ochrony przyrody zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

Dofinansowaniem objęte były przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody w zakresie określonym w art. 2 i 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody, zwanej dalej ustawą (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 1614), w szczególności:

- zachowanie, utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów oraz ich odtwarzanie,
- urządzenie terenów zieleni w miastach i wsiach,
- prace pielęgnacyjne w obiektach zabytkowych.

W roku 2018 w ramach Programu priorytetowego ochrona przyrody 2018 złożono 124 wnioski na łączną kwotę 5 311 tys. zł. W wyniku rozstrzygnięcia naboru w 2018 roku zawarto 92 umowy na kwotę 1 858 tys. zł, na następujące kategorie zadań:

- czynna ochrona przyrody – 2 umowy na łączną kwotę 71,7 tys. zł,
- zabiegi agrotechniczne i pielęgnacyjne – 73 umowy na łączną kwotę 1 134,6 tys. zł,
- trwałe usuwanie ze środowiska przyrodniczego gatunków zagrażających gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym, w szczególności stanowiących zagrożenie dla ludzi – 2 umowy na łączną kwotę 52 tys. zł,
- pielęgnacja zadrzewień w obiektach zabytkowych – 14 umów na łączną kwotę 582,6 tys. zł,
- utrzymanie i leczenie zwierząt w ośrodkach rehabilitacji zwierząt w celu przywrócenia ich do środowiska przyrodniczego – 1 umowa na kwotę 17,1 tys. zł.

W wyniku realizacji umów zawartych w ramach Programu priorytetowego ochrona przyrody 2018 osiągnięto następujące efekty ekologiczne:

- powierzchnia obszarów na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemu - 6,74 ha,
- odbudowa ekosystemów naturalnych - 2,46 ha,
- rewaloryzacja parków wiejskich i zabytkowych - ilość leczonych drzew – 1.513 sztuk,
- reintrodukcja starych odmian drzew owocowych - 2.000 sztuk,
- rewaloryzacja parków zabytkowych - 11,12 ha,
- leczenie ptaków - 100 sztuk,
- nasadzanie drzew i krzewów - 69.285 sztuk,
- usuwanie Barszczu Sosnowskiego - 7,58 ha.

Dnia 15.01.2018 roku Wojewódzki Fundusz w Toruniu uruchomił I nabór wniosków na ww. program. Budżet programu wynosił 500 tys. zł.

Beneficjentami programu byli właściciele rodzin pszczelich, posiadający pasiekę od 10 do 80 rodzin zgłoszonych do właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Zakres dofinansowania obejmował:

- zakup i zasiedlenie rodzin pszczelich,
- zakup i zasiedlenie odkładów pszczelich,
- zakup uli dla właścicieli pasiek, którzy zasiedlą je rodzinami/odkładami z własnego chowu.

W ramach I edycji Programu priorytetowego ochrona bioróżnorodności poprzez działania na rzecz zwiększenia populacji pszczół 2018 złożono 162 wnioski na łączną kwotę 811 tys. zł. W wyniku naboru w I edycji zawarto 94 umowy na kwotę 500 tys. zł.

W związku z bardzo dużym zainteresowaniem programem, Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu uchwałą nr 17/18 z dnia 19.02.2018 roku, zatwierdziła drugą edycję Programu priorytetowego ochrona bioróżnorodności poprzez działania na rzecz zwiększenia populacji pszczół 2018. Budżet programu wynosił 500 tys. zł, a termin naboru wniosków w II edycji trwał od 12.03.2018 roku do 16.03.2018 roku.

W ramach II edycji Programu priorytetowego ochrona bioróżnorodności poprzez działania na rzecz zwiększenia populacji pszczół 2018 złożono 166 wniosków na łączną kwotę 859 tys. zł. W wyniku naboru w II edycji zawarto 92 umowy na kwotę 500 tys. zł.

W wyniku realizacji umów zawartych w ramach Programu priorytetowego ochrona bioróżnorodności poprzez działania na rzecz zwiększenia populacji pszczół 2018 osiągnięto następujące efekty ekologiczne:

- zakupiono 2 435 sztuk uli,
- zakupiono 981 sztuk odkładów pszczelich,
- zakupiono 215 sztuk rodzin pszczelich.

Poza programami priorytetowymi w dziedzinie ochrona przyrody dofinansowywano również zadania w ramach przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, w tym:

- 2 zadania realizowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy:

a) umowa nr DJ18004/OP-in - „Zapewnienie właściwego stanu ochrony obszarów cennych przyrodniczo” kwota dofinansowania 197 tys. zł – efekt ekologiczny to weryfikacja wybranych siedlisk przyrodniczych i gatunków w celu podjęcia właściwych zadań ochronnych (obszary natura 2000: „Ostoja Brodnicka”, „Błota Kłócieńskie”, „Lisi Kąt”; rezerwat przyrody Jezioro Rakutowskie), ocena skuteczności wybranych gatunków roślin w usuwaniu zanieczyszczeń, ograniczenie rozprzestrzeniania się gatunku inwazyjnego Barszcz Sosnowskiego, usunięcie nalotu wierzbowego, brzozowego oraz topolowego z płycizn rezerwatu przyrody „Jezioro Rakutowskie” na łącznej powierzchni 9 ha,

b) umowa nr DJ17003/OP-kp - „Zapewnienie właściwego stanu ochrony obszarów cennych przyrodniczo” kwota dofinansowania 247 tys. zł – efekt ekologiczny to monitoring ornitologiczny obszaru Natura 2000 Bagienna Dolina Drwęcy i Błota Rakutowskie, weryfikacja wybranych siedlisk przyrodniczych i gatunków w celu podjęcia właściwych zadań ochronnych na terenie obszarów Natura 2000: „Pojezierze Gnieźnieńskie”, wykonanie projektów planów ochrony rezerwatów przyrody: „Jezioro Fletnowskie”, „Nadgoplański Park Tysiąclecia”, „Jezioro Ciche”, „Bagno Mostki” „Kuźnica”, „Brzęki im. Z. Czubińskiego”, „Retno”, wykaszanie nalotów drzew i krzewów na łącznej powierzchni 1,2 ha celem ochrony siedliska gatunku *Vertigo angustior* (poczwarówka zwężona) i *Anisus vorticulus* (zatozeczek łamliwy),

– 1 zadanie realizowane przez Państwową Straż Rybacką Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Bydgoszczy pn. „Zakup 2 samochodów terenowych z napędem na cztery koła dla posterunku PSR w Kruszwicy i Toruniu”, kwota dofinansowania 315 tys. zł. Zakup samochodów umożliwi szybką interwencję i ograniczenie kłusownictwa oraz szkodnictwa leśnego poprzez patrolowanie m.in. obszarów prawnie chronionych na obszarze województw kujawsko-pomorskiego.

Ze środków Wojewódzkiego Funduszu sfinansowano zadanie z zakresu czynnej ochrony przyrody na powierzchni 6,4 ha pn. „Redukcja podszytów i podrostów klonu jesionolistnego na terenie rezerwatu Kępa Bazarowa – etap I”, zrealizowane przez Miasto Toruń, o wartości 71,7 tys. zł.

6. Monitoring stanu środowiska.

Monitoring środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Gromadzone informacje służą wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych (dotrzymany standardów jakości środowiska, obszarów występowania przekroczeń),
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych (przyczynach zmian).

W 2018 roku na zadania z zakresu monitoringu środowiska przekazano środki finansowe w łącznej kwocie 1 883 tys. zł, co stanowi 1,6 % całkowitej pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz i 9,1 % kwoty środków dotacyjnych ogółem.

Dofinansowaniem objęto następujące zadania w ramach monitoringu środowiska realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy:

- monitoring regionalny województwa kujawsko-pomorskiego,
- zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy uzyskał także wsparcie na doposażenie laboratoriów w aparaturę kontrolno-pomiarową, zakup sprzętu i materiałów pomocniczych, które przyczyni się do zapewnienia wysokiej jakości badań zgodnie z wymogami Unii Europejskiej, Rozporządzeniami Ministra Środowiska i Systemem Zarządzania Jakością.

Dzięki wsparciu finansowemu Wojewódzkiego Funduszu doposażono również Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Bydgoszczy w specjalistyczny pojazd wraz ze sprzętem kontrolno-pomiarowym, który zwiększa efektywność i skuteczność ograniczania emisji szkodliwych związków znajdujących się w spalinach pojazdów.

7. Edukacja ekologiczna.

Edukacja ekologiczna ma na celu kształtowanie i wychowywanie społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W 2018 roku zadania z zakresu edukacji ekologicznej dofinansowywano w formie dotacji, pożyczki i przekazania środków finansowych. Wydatkowano na ten cel 4 838 tys. zł (w tym 66 tys. w formie pożyczki), co stanowi 4,1% pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz i 23,5% kwoty środków dotacyjnych ogółem.

W roku 2018 dofinansowania na zadania z zakresu edukacji ekologicznej udzielane były głównie w ramach Programu priorytetowego edukacja ekologiczna 2018-2019 przyjętego przez Radę Nadzorczą Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu uchwałą nr 202/17 z dnia 24.11.2017 roku. Podstawowymi celami Programu były:

- podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa województwa kujawsko-pomorskiego,
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody,
- stworzenie mechanizmów finansowania projektów mających za zadanie zwiększyć zaangażowanie społeczeństwa w ochronę i kształtowanie środowiska oraz zrównoważony rozwój.

Zgodnie z Regulaminem Programu przyjętym uchwałą nr 2028/17 z dnia 12.12.2017 roku dofinansowaniem objęte mogły zostać następujące rodzaje przedsięwzięć:

- organizacja i prowadzenie jednodniowych, kilkugodzinnych zajęć edukacyjnych w regionalnych ośrodkach edukacji ekologicznej, za które uznano działania edukacyjne prowadzone głównie w postaci zajęć terenowych dla minimum 3 000 uczestników,
- organizacja i prowadzenie minimum dwudniowych zajęć edukacyjnych w regionalnych ośrodkach edukacji ekologicznej w formie „zielonych szkół”, głównie w postaci zajęć terenowych dla minimum 1 700 uczestników,

- organizacja zajęć edukacyjnych z wyłączeniem regionalnych ośrodków edukacji ekologicznej, tj. tych ośrodków, którym udzielone zostało dofinansowanie w ramach Programu na realizację przedsięwzięć wymienionych powyżej,
- budowa lub wyposażenie obiektów edukacyjnych,
- organizacja konferencji, sympozjów, seminariów, kampanii społecznych i programów edukacyjno-informacyjnych,
- nagrody w konkursach ekologicznych.

W ramach Programu złożono 144 wnioski na łączną kwotę 7 552 tys. zł, z czego 6 926 tys. zł na rok 2018. Zawarto 252 umowy na łączną kwotę 3 657 tys. zł, w tym:

- 9 umów na organizację i prowadzenie jednodniowych, kilkugodzinnych zajęć edukacyjnych w regionalnych ośrodkach edukacji ekologicznej, na łączną kwotę 1 374 tys. zł,
- 2 umowy na organizację i prowadzenie minimum dwudniowych zajęć edukacyjnych w regionalnych ośrodkach edukacji ekologicznej w formie „zielonych szkół”, na łączną kwotę 800 tys. zł,
- 23 umowy na organizację zajęć edukacyjnych z wyłączeniem regionalnych ośrodków edukacji ekologicznej, na łączną kwotę 489 tys. zł,
- 24 umów na budowę lub wyposażenie obiektów edukacyjnych, na łączną kwotę 511 tys. zł,
- 23 umowy na organizację konferencji, sympozjów, seminariów, kampanii społecznych i programów edukacyjno-informacyjnych, na łączną kwotę 239 tys. zł,
- 171 umów na zakup nagród w konkursach ekologicznych na łączną kwotę 244 tys.

Liczba uczestników dofinansowanych przedsięwzięć w ramach Programu priorytetowego edukacja ekologiczna, tj. odbiorców bezpośrednich, np. uczestników zajęć i konferencji, oraz pośrednich, np. odbiorców programów telewizyjnych o tematyce ekologicznej, wyniosła 6 787 tys. osób.

W związku z niewykorzystaniem alokacji środków ustalonych dla poszczególnych programów, Zarząd Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu za celowe

uznał udzielanie dofinansowania na niektóre przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej po wyekspirowaniu terminów naboru określonych w Regulaminie Programu edukacja ekologiczna 2018-2019. Dotyczyło to sytuacji szczególnych, w których niezrealizowanie wnioskowanych do dofinansowania przedsięwzięć byłoby niewspółmierne do korzyści w postaci efektu ekologicznego lub rzeczowego, ważnego z punktu widzenia interesu społecznego. Warunkiem pozytywnego rozpatrzenia wniosku, oprócz przedstawionych wyżej okoliczności szczególnych było posiadanie wolnych środków w ramach alokacji na poszczególne programy i jego zgodność z planem finansowym. Dofinansowano następujące zadania na łączną kwotę 750 tys. zł:

- „Ochrona czynna i monitoring obszarów Natura 2000 zlokalizowanych w granicach Brodnickiego Parku Krajobrazowego” realizowane przez Województwo Kujawsko-Pomorskie,
- „Sesja popularno-naukowa "Bezpieczeństwo energetyczne Polski" realizowane przez Fundację Amicus Universitatis Nicolai Copernici,
- „Kampania edukacyjno - promocyjna poprzez przygotowanie cyklicznych audycji telewizyjnych w ramach programu "EKOOPCJE" i "SPOTKANIA Z EKOLOGIĄ" oraz organizację imprezy plenerowo - edukacyjnej "Święto Łąk", warsztatów dotyczących barszczu Sosnowskiego oraz konferencji Ochrona przyrody a zagrożenia” oraz „Z ekologią na co dzień - działania edukacyjne dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego” realizowane przez Kujawsko - Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego-Minikowo,
- „Produkcja spotu i cyklu programów proekologicznych nakierowanych na problem smogu oraz zachęcających do korzystania z alternatywnych źródeł energii” realizowane przez Medialne Centrum Kujaw Sp. z o.o.,
- „Wyposażenie izby bioróżnorodności w Technikum Leśnym im. Adama Loreta w Tucholi” realizowane przez Stowarzyszenie Pro Scholae,
- Stały serwis ekologiczny "EKO - REGION 2018" realizowane przez Polska Press sp. z o.o.,
- Centrum Edukacji Ekologicznej "EKOSTREFA" realizowane przez Zakład Energetyki Ciepłej w Inowrocławiu.

Dofinansowanie zadań pozwoliło na organizację konferencji o tematyce związanej z ochroną środowiska dla 100 osób, objęcie działaniami edukacyjnymi w formie kampanii i programów 6 280 tys. osób, publikację 6 000 egzemplarzy wydawnictw, udział w zajęciach edukacyjnych 1 925 osób, stworzenie serwisu internetowego odwiedzonego przez 7 200 unikalnych użytkowników.

Wojewódzki Fundusz dofinansował również następujące zadania realizowane przez państwowe jednostki budżetowe w ramach przekazania środków finansowych:

- „Działania edukacyjno-informacyjne” realizowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- Wydanie albumu pn. "Cztery pory roku w województwie kujawsko-pomorskim", konkurs plastyczny pn. "Przyroda i architektura województwa kujawsko-pomorskiego" oraz wydanie kalendarza na rok 2019 pn. "Przyroda i architektura województwa kujawsko-pomorskiego" realizowane przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.

Dzięki dofinansowaniu wyżej wymienionych zadań możliwe było m.in. prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej związanej z remediacją terenów zanieczyszczonych w rejonie dawnych Zakładów Chemicznych „ZACHEM” w Bydgoszczy, interwencyjna naprawa lub wymiana zniszczonych, nieaktualnych tablic do oznakowania rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000 i stref ochrony ostoi zwierząt, publikacja 4.500 egzemplarzy wydawnictw o charakterze edukacyjnym w zakresie bogactwa przyrodniczego województwa kujawsko-pomorskiego, organizacją konferencji i sesji plenarnych o tematyce związanej z ochroną środowiska.

8. Poważne awarie.

Dziedzina poważne awarie obejmuje przedsięwzięcia mające na celu zapobieganie i usuwanie skutków zdarzeń drogowych, przemysłowych, ekstremalnych zjawisk pogodowych i klęsk żywiołowych. Na przedsięwzięcia z tego zakresu Wojewódzki Fundusz wydatkował w 2018 roku 3 150 tys. zł, co stanowiło 2,7% ogółu środków przeznaczonych na ochronę środowiska. W formie dotacji i przekazania środków finansowych udzielono pomocy w wysokości 2 414 tys. zł,

co stanowiło 11,3 % ogólnej kwoty środków dotacyjnych. W formie pożyczek udzielono dofinansowania w wysokości 736 tys. zł, co stanowiło 0,8 % ogólnej kwoty środków pożyczkowych.

Środki finansowe na te działania zostały skierowane przede wszystkim do jednostek Państwowej Straży Pożarnej oraz jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa kujawsko - pomorskiego, wskazanych w ramach Porozumienia Ministrów: Spraw Wewnętrznych oraz Środowiska z dnia 30.10.2015 r. w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska.

Na zakup samochodów oraz sprzętu do ratownictwa chemiczno - ekologicznego Wojewódzki Fundusz przekazał Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej środki finansowe w kwocie 1 100 tys. zł, natomiast w ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” przyjętego uchwałą Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu nr 42/18 z dnia 30.05.2018 roku na zakup samochodów do ratownictwa chemiczno-ekologicznego przekazano 1 200 tys. zł, z czego 650 tys. pochodziło ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a 550 tys. ze środków Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu.

Z dofinansowania w formie pożyczek na zakup samochodów z wyposażeniem do ratownictwa chemiczno-ekologicznego skorzystały 2 jednostki samorządu terytorialnego: Gmina Miasto Radziejów oraz Gmina Janowiec Wielkopolski. Uzyskane środki finansowe gminy przekazały w formie dotacji jednostkom ochotniczych straży pożarnych, które uzyskały dotacje w ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych”.

Wojewódzki Fundusz dofinansował również w formie dotacji w łącznej kwocie 114 tys. zadania realizowane przez Powiat Mogileński w związku z pożarem składowiska odpadów w miejscowości Wszedzień w Gminie Mogilno. W wyniku pożaru na przedmiotowym terenie doszło do zanieczyszczenia środowiska gruntowego oraz bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku wodnym poprzez uwolnienie substancji niebezpiecznych i stwarzających ryzyko zagrożenia zdrowia ludzi, które przeniknęły do urządzeń melioracyjnych mających bezpośrednie połączenie z wodami Jeziora Wiecanowskiego.

W sumie w ramach dwóch umów unieszkodliwiono 236,18 Mg odpadów niebezpiecznych.

9. Pozostałe.

W roku 2018 na pozostałe przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska Wojewódzki Fundusz przeznaczył 1 064 tys. zł, co stanowiło 0,9% pomocy udzielonej ogółem, 0,4 % środków dotacyjnych i 1,0% środków pożyczkowych.

Kwotę tę przeznaczono między innymi na popularyzację działań proekologicznych związanych ze wzrostem świadomości na temat zanieczyszczenia powietrza i zagrożeń zdrowotnych oraz promocją idei rozwoju ekologicznego transportu wodnego w województwie kujawsko-pomorskim. Powyższe zadania realizowane były przez Centrum Onkologii w Bydgoszczy, Regionalną Agencję Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu oraz Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Ponadto Wojewódzki Fundusz dofinansował w formie pożyczki przedsięwzięcie polegające na stabilizacji osuwiska położonego w Górznie, w wyniku którego zabezpieczono skarpe przed wystąpieniem kolejnych ruchów mas ziemnych. Zadanie miało na celu zapobiegnięcie zniszczeniom i stratom w środowisku oraz infrastrukturze technicznej.

10. Wspólne mierniki efektów ekologicznych w działalności Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu i Narodowego Funduszu w Warszawie.

Na podstawie Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku ustalono mierniki efektywności ekologicznej przedsięwzięć. Wartości planowane i zrealizowane przedstawia poniższa tabela:

Tab. 13

Lp.	Efekt ekologiczny	Wartość planowana	Wartość zrealizowana
1	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków	25 000 RLM	24 275 RLM
2	Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów	28,00 ha	29,23 ha
3	Ograniczenie masy składowanych odpadów	3 900 Mg/rok	8 689,41 Mg/rok
4	Ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla (CO ₂)	9 000 Mg/rok	12 196,15 Mg/rok
5	Ograniczenie lub uniknięcie emisji tlenków azotu (NO _x)	9 Mg/rok	29,52 Mg/rok
6	Ograniczenie lub uniknięcie emisji pyłu	55 Mg/rok	107,84 Mg/rok
7	Ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku siarki (SO ₂)	34 Mg/rok	133,74 Mg/rok
8	Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji	10 000 RLM	23 105 RLM

Reasumując stwierdza się, że założone w Planie działalności Wojewódzkiego Funduszu na 2018 mierniki efektów ekologicznych zostały w większości przypadków osiągnięte. Istotny wzrost w stosunku do planowanych wystąpił w dziedzinie ochrona powietrza. Wynika to m.in. z faktu, że w Programie priorytetowym EKOpiec 2018 uznano, iż w terminie osiągnięcia efektu rzeczowego osiągnany jest również efekt ekologiczny. Niewielka różnica wystąpiła w zakresie liczby dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków z powodu braku pełnych danych na etapie konstruowania planu na 2018 rok.

VI. Kontrola wykorzystania pożyczek i dotacji przyznanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu.

Celem przeprowadzanych w roku 2018 kontroli było zbadanie i ocena prawidłowości wykorzystania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska.

Kontrole odbywały się zgodnie z „Regulaminem przeprowadzania kontroli przedsięwzięć objętych dofinansowaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu” przyjętym Uchwałą Zarządu nr 363/18 z dnia 20.04.2018 r. Zakres kontroli ustalano indywidualnie dla każdego przedsięwzięcia. Uzależniony był on od dziedziny przedsięwzięcia, związanych z nim efektów ekologicznych, wielkości dofinansowania udzielonego przez Wojewódzki Fundusz, bądź etapu realizacji.

Przeprowadzając kontrolę brano pod uwagę przepisy prawa oraz wewnętrzne uregulowania obowiązujące w Wojewódzkim Funduszu.

Ogółem przeprowadzono 173 kontrole (w tym 164 planowane i 9 doraźnych) w miejscu realizacji lub na podstawie dokumentów dotyczących dofinansowywanych lub planowanych do dofinansowywania przedsięwzięć ze środków Wojewódzkiego Funduszu przedsięwzięć.

Kontrolowano między innymi:

- zgodność realizacji zakresu rzeczowego z harmonogramami rzeczowo-finansowymi, będącymi załącznikami do umów dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu,
- zaawansowanie rzeczowe przedsięwzięć, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dotrzymanie umownych terminów osiągnięcia planowanych efektów rzeczowych i ekologicznych,
- wielkość osiągniętych w wyniku realizacji zadania efektów ekologicznych i rzeczowych w odniesieniu do planowanych na etapie zawierania umowy,

- terminowość przekazywania środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu na rzecz wykonawców robót,
- realizację innych postanowień wynikających z zawartych umów.

W ujęciu dziedzinowym struktura przeprowadzonych kontroli planowych była następująca:

- edukacja ekologiczna – 8 kontroli obejmujących przedsięwzięcia realizowane w formie konkursów, festynów oraz publikacji promujących walory przyrodnicze województwa,
- gospodarka wodna – 8 kontroli zadań dotyczących rozbudowy stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych z przyłączami, zbiorników retencyjnych dla wody pitnej,
- ochrona powierzchni ziemi - 9 kontroli zadań polegających na usuwaniu, transporcie i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest, tworzeniu systemów zbiórki i transportu odpadów,
- ochrona powietrza – 83 kontrole zadań z zakresu termomodernizacji budynków, likwidacji niskiej emisji, montażu odnawialnych źródeł energii, montażu oświetlenia solarnego,
- ochrona przyrody – 41 kontroli w zakresie realizacji zadań związanych z zagospodarowaniem zielenią przestrzeni publicznych oraz realizacji programu priorytetowego: ochrona bioróżnorodności poprzez działania na rzecz zwiększenia populacji pszczół 2018,
- ochrona wód – 15 kontroli zadań dotyczących modernizacji i rozbudowy oczyszczalni ścieków, budowy oczyszczalni przyzagrodowych, budowy systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Po zakończeniu kontroli każdorazowo omawiano jej wyniki z kierownikiem kontrolowanej jednostki / z osobą przez niego upoważnioną / beneficjentem w przypadku osób fizycznych. W przypadku wystąpienia nieprawidłowości zobowiązywano kontrahenta do usunięcia stwierdzonych uchybień.

W omawianym okresie wszystkie protokoły z kontroli zostały podpisane przez beneficjentów bez zastrzeżeń z wyjątkiem jednego przedsięwzięcia, gdzie beneficjent pomimo umówienia terminu kontroli był nieobecny. Z przeprowadzonej kontroli

w tym wypadku sporządzono notatkę służbową i wykonano dokumentację fotograficzną.

W większości kontrolowane zadania były realizowane zgodnie z zapisami umowy z Wojewódzkim Funduszem. Do najczęściej stwierdzanych w czasie przeprowadzanych kontroli nieprawidłowości i uchybień należał brak prowadzenia działań promocyjnych projektów tj. brak tablic informacyjnych i informacji na stronach internetowych o dofinansowaniu zadań przez WFOŚiGW w Toruniu, zgodnie z zasadami oznakowania przedsięwzięć – 8 zadań. Beneficjenci zostali zobowiązani do uzupełnienia działań promocyjnych, powiadomienia WFOŚiGW o ich wykonaniu wraz z potwierdzeniem w postaci dokumentacji fotograficznej. Wg stanu na dzień 31.12.2018 roku wszystkie przedsięwzięcia mają prowadzoną zgodnie z Regulaminem promocję.

W czterech przedsięwzięciach z zakresu urządzania zieleni na terenach publicznych, beneficjenci zostali zobowiązani do uzupełnienia nasadzeń w miejscach gdzie sadzonki się nie przyjęły. Kontrola realizacji uzupełnienia nasadzeń przeprowadzona będzie w II kwartale 2019 roku.

W dwóch przypadkach stwierdzono realizację przedsięwzięć w ograniczonym zakresie. Beneficjenci zostali poproszeni o złożenie wyjaśnień.

Pierwszy z beneficjentów wyjaśnił, że zamontowane panele fotowoltaiczne z uwagi na większą moc zabezpieczają efekt ekologiczny, pomimo rezygnacji z zamontowania 1 szt. ogniwa (planowano 24 szt. a zamontowano 23 szt.).

Drugi beneficjent zostanie zobowiązany do dokończenia realizacji niezakończonego zadania - w wyjaśnieniach napisał, że warunki pogodowe i sytuacja rodzinna uniemożliwiły kompleksowe zakończenie zadania.

Niezależnie od prowadzenia kontroli planowanych przeprowadzono kontrole doraźne w ilości 3 szt. Kontrole miały na celu zweryfikowanie czy środki WFOŚiGW w Toruniu zostały wykorzystane zgodnie ze złożonymi wnioskami i podpisanymi umowami.

W przypadku 2 umów (zawartych z jednym beneficjentem) podjęte zostały działania poprzedzające windykację należności.

Niezależnie od przeprowadzanych kontroli w miejscu realizacji przedsięwzięć, Wojewódzki Funduszu na bieżąco weryfikuje i kontroluje wnioski o udzielenie pomocy finansowej przed zawarciem umów dofinansowania oraz wnioski o płatność w trakcie realizacji przedsięwzięć. Kontrole prowadzone są w Dziale Weryfikacji Wniosków i Umów oraz Dziale Realizacji Umów i Analiz. Kontrole te obejmują:

- kompletność i wartość merytoryczną złożonych dokumentów niezbędnych do podjęcia decyzji przez Zarząd o udzieleniu promesy bądź zatwierdzeniu dofinansowania przez Zarząd lub Radę Nadzorczą,
- kompletność i wartość merytoryczną wniosków o umorzenie,
- sytuację finansową przedsiębiorców korzystających z pożyczek,
- dopuszczalność pomocy publicznej dla przedsiębiorców,
- wnioski o uruchomienie środków finansowych, sprawozdania końcowe z realizacji zadania i inne.

VII. Informacja dotycząca działań związanych z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej i Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji (GIS).

1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007–2013

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na podstawie Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla priorytetów: I – *Gospodarka wodno – ściekowa* i II – *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi* (projekty o wartości do 25 mln euro), zawartego 25 czerwca 2007 r. z Ministrem Środowiska (Instytucja Pośrednicząca), w 2018 roku wykonywał jako Instytucja Wdrażająca zadania w zakresie: prowadzenia kontroli projektów, monitorowania i sprawozdawczości.

Zgodnie z *Rocznym planem kontroli POIiŚ w sektorze środowisko na rok 2018* w II kwartale 2018 roku wszczęto kontrolę na miejscu trwałości projektu po zakończeniu realizacji projektu „*Gospodarka wodno – ściekowa w aglomeracji Włocławek II etap*” realizowanego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Włocławku. Zespół kontrolujący stwierdził, że Beneficjent zachowuje trwałość Projektu bez zastrzeżeń.

W III kwartale 2018 roku rozpoczęła się kontrola na miejscu trwałości projektu po zakończeniu realizacji projektu „*Rekultywacja składowisk odpadów w województwie kujawsko – pomorskim na cele przyrodnicze*” realizowanego przez Województwo Kujawsko-Pomorskie. Kontrola nie zakończyła się w 2018 roku ze względu na potrzebę wykonania „*Ekspertyzy w zakresie stanu nasadzeń na zrehabilitowanych składowiskach odpadów*” przez specjalistę – dendrologa.

Ponadto przekazano do IP sprawozdania z realizacji planu kontroli na miejscu za II półrocze 2017 roku i I półrocze 2018 roku oraz przygotowano nowy plan kontroli na 2019 rok.

Monitorowanie i sprawozdawczość dotyczyła przekazanych przez Beneficjentów 18 raportów z osiągniętych efektów, które zostały sprawdzone

i zaakceptowane, a zbiorcze informacje zostały przekazane do Ministerstwa Środowiska i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2013-2020

W roku 2018 Wojewódzki Fundusz w Toruniu jako Beneficjent Projektu grantowego pn. „Wsparcie rozwoju Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów komunalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2016-2018” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, prowadził szereg działań związanych z naborem i oceną wniosków o powierzenie grantów, zawieraniem, kontrolą i rozliczaniem umów o powierzenie grantów oraz promocją projektu.

W styczniu, w siedzibie WFOŚiGW w Toruniu zorganizowane zostało szkolenie dla wnioskodawców projektu grantowego pn. „Wsparcie rozwoju Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2016-2018”. Podczas szkolenia uczestnicy mogli zapoznać się z problematyką zamówień publicznych w kontekście realizacji zadań polegających na wsparciu PSZOK. Ponadto przedstawione zostały praktyczne aspekty realizacji inwestycji oraz terminy związane z realizacją i rozliczeniem.

W roku 2018 kontynuowano ocenę wniosków o powierzenie grantów złożonych w ramach naboru w październiku 2017 r. Zespół Oceny Wniosków powołany z pracowników WFOŚiGW w Toruniu prowadził ocenę merytoryczną 34 złożonych wniosków. Pozytywną ocenę i wskazanie do dofinansowania uzyskało 32 spośród nich. Przyznane dofinansowanie ze środków EFRR (granty) na 32 zadania wynosiło łącznie 18,8 mln zł.

Niestety, z powodu ograniczonych ram czasowych, niedoboru wykonawców i wzrostu kosztów na rynku usług budowlanych oraz nałożonego przez IZ limitu wielkości grantów umowy podpisało jedynie 21 grantobiorców spośród 32 pozytywnie ocenionych wniosków. Dążąc do osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu, WFOŚiGW w Toruniu, ogłosił drugi nabór wniosków na budowę i doposażenie

PSZOK-ów. W ramach konkursu w czerwcu 2018 r. wpłynęło pięć wniosków o powierzenie grantów. Po przeprowadzeniu przez ZOW oceny tych wniosków pozytywną ocenę i wskazanie do dofinansowania uzyskały 4 wnioski, a na ich realizację przyznano dofinansowanie ze środków EFRR (granty) w łącznej wysokości 2,3 mln zł. W wyniku drugiego naboru zawarto umowy o powierzenie grantu na realizację wszystkich 4 pozytywnie ocenionych zadań.

W sumie w ramach projektu grantowego zawarto w 2018 r. 25 umów o powierzenie grantów. W toku realizacji umów sporządzono do nich łącznie 35 aneksów, które dotyczyły przede wszystkim wydłużenia terminu realizacji zadań i zwiększenia kwoty dofinansowania. Wartość zadań ustalona na podstawie zawartych umów o powierzenie grantów wyniosła 20,1 mln zł, a wydatki kwalifikowalne stanowiły 15,0 mln zł, z czego wysokość dofinansowania (grantów) została ustalona na 12,8 mln zł.

W ramach realizacji zadań Beneficjenta projektu grantowego Wojewódzki Fundusz prowadził kontrole zawartych umów o powierzenie grantów. W przypadku każdej realizowanej umowy o powierzenie grantu zespoły kontrolujące, powołane spośród pracowników WFOŚiGW, przeprowadziły kontrole na miejscu realizacji zadań i w siedzibie grantobiorców (25 kontroli - po 1 dla każdego zadania). Dla wszystkich kontraktów kwalifikowalnych w ramach zadań przeprowadzone zostały kontrole prawidłowości udzielania zamówień i zawierania umów z poszczególnymi wykonawcami (dostawcami) – łącznie 121 kontroli.

W roku 2018 w ramach rozliczania zawartych umów o powierzenie grantów grantobiorcy złożyli do WFOŚiGW w Toruniu 84 wnioski o płatność. Po weryfikacji złożonych wniosków przez pracowników Wojewódzkiego Funduszu wypłacone zostało dofinansowanie ze środków EFRR (granty) w łącznej wysokości 12,4 mln zł.

W wyniku realizacji Projektu grantowego osiągnięto następujące wartości wskaźników:

- produktu – 25 szt. wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,
- rezultatu – 159 315 osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych.

W ramach działań promocyjnych kontynuowano w roku 2018 realizację kampanii pn. „Przygotowanie i przeprowadzenie kompleksowej kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) w systemie gospodarowania odpadami” rozpoczętej w 2017 r. Na zlecenie Wojewódzkiego Funduszu, wybrany w przetargu wykonawca, prowadził następujące działania informacyjno-promocyjne:

- 1) kampania medialna obejmująca prowadzenie strony internetowej i kampanii w mediach społecznościowych,
- 2) rozstrzygnięto konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży (wpłynęło 4696 prac),
- 3) 2-dniowe warsztaty skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej (w 2018 roku przeszkolono 545 uczestników),
- 4) 3-dniowy Festiwal ekologiczny na terenie „Osady Leśnej Barbarka” (łącznie udział wzięło 1805 uczniów i około 150 opiekunów/ nauczycieli z 37 placówek oświatowych).

W 2018 roku WFOŚiGW w Toruniu otrzymał dofinansowanie z EFRR w łącznej wysokości 54 tys. zł jako refundację wydatków poniesionych w związku z realizacją projektu grantowego jeszcze w III kw. 2017 r.

WFOŚiGW w Toruniu złożył w 2018 roku do Instytucji Zarządzającej wniosek rozliczający wydatki za IV kw. 2017 r. i I kw. 2018 r., a w styczniu 2019 r. wniosek końcowy, w którym przedstawiono do rozliczenia wydatki ponoszone przez Wojewódzki Fundusz w II – IV kw. 2018 r. Łącznie wnioskuje w nich o refundację kwoty 669,0 tys. zł, która dotyczy pokrycia kosztów poniesionych przez WFOŚiGW w Toruniu na realizację Projektu grantowego oraz o zwrot kwoty 2,4 mln zł tytułem wypłaconych ze środków Wojewódzkiego Funduszu grantów. Wnioski te oczekują na zatwierdzenie IZ.

3. Krajowy System Zielonych Inwestycji

W 2018 roku pracownicy Działu Kontroli i Funduszy Zewnętrznych zgodnie z zawartym pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu „Porozumieniem w sprawie powierzenia niektórych czynności w ramach Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji z dnia 4 września 2013 roku” przeprowadzili 2 kontrole projektów dofinansowywanych w ramach GIS (Green Investment Scheme, System Zielonych Inwestycji – system wsparcia finansowego inwestycji z zakresu ochrony klimatu i redukcji emisji CO₂ za pomocą środków uzyskanych przez Polskę w międzynarodowych transakcjach sprzedaży jednostek przyznanej emisji AAU na podstawie ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji).

Zgodnie z rocznym planem kontroli w miejscu realizacji projektów GIS planowanych do wykonania przez WFOŚiGW w Toruniu przeprowadzono dwie zaplanowane kontrole w okresie trwałości:

1. kontrolę projektu *Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej będących własnością Powiatu Żnińskiego (Umowa nr 382/2012/Wn-02/OA-TR-ZI/D)* – 10 maja 2018 r. – bez zastrzeżeń,
2. kontrolę projektu *Termomodernizacja wraz z wymianą oświetlenia na energooszczędne w obiektach dydaktycznych 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego przy ul. Kaliskiego 7 w Bydgoszczy (Umowa nr 866/2014/Wn-02/OA-TR-ZI/D)* – 16 maja 2018 r. i 19 czerwca 2018 r. – z nieistotnymi zastrzeżeniami (niespójność parametrów efektu rzeczowego przedsięwzięcia określonych w Warunkach Szczegółowych Umowy i Harmonogramie rzeczowo-finansowym) – wydano zalecenia pokontrolne (uzgodnienie z NFOŚiGW sposobu ujednoczenia danych) – kontrolowana jednostka zalecenia zrealizowała.

Kopie informacji pokontrolnych z przeprowadzonych kontroli zostały przesłane do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

.....
(Główny Księgowy)

.....
(Zastępca Prezesa Zarządu)

.....
(Prezes Zarządu)